

Komisja
Europejska

[LATO 2012 ▶ NR 42]

panorama

inforegio

▶ Współpraca w ramach polityki spójności

Wzmacnianie realizacji
tej podstawowej zasady

- ▶ Pomoc w wychodzeniu z kryzysu gospodarczego
- ▶ RegioStars nagradza innowacyjne projekty
- ▶ Promocja sukcesów polityki regionalnej w Dniu Europy

Polityka
regionalna

▶ARTYKUŁ WSTĘPNY 3

Johannes Hahn

▶DODATEK SPECJALNY.....4-7 WZMOCNIENIE WSPÓŁPRACY PODSTAWĄ REALIZACJI FUNDUSZY STRUKTURALNYCH

▶ZARZĄDZANIE REGIONALNE NA SZCZEBLU LOKALNYM: PRZYKŁAD AUSTRII..... 8-9

▶REALIZACJA POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2007-2013..... 10-11

▶FUNDUSZE STRUKTURALNE POMAGAJĄ UE WYJŚĆ Z KRYZYSU GOSPODARCZEGO..... 12-15

▶PRZEDSTAWIAMY NOWEGO DYREKTORA GENERALNEGO..... 15

▶ŚWIĘTO INNOWACYJNYCH PROJEKTÓW NA ROZDANIU NAGRÓD REGIOSTARS 16-17

▶MAPY.....18-19

- ▶Planowane inwestycje w ramach polityki spójności w zakresie kreowania możliwości instytucjonalnych
- ▶Zatrudnienie w administracji publicznej

▶JAK NAJLEPIEJ WYBIERAĆ PROJEKTY DO WSPÓŁFINANSOWANIA.....20-21

▶PROJEKTY22-25

Przykłady projektów z Czech, Finlandii, Malty i Słowacji

▶OBCHODY DNIA EUROPY W CAŁEJ UE.....26-29

▶PROMOWANIE POLITYKI REGIONALNEJ .. 30-31

▶WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I INNOWACYJNOŚCI.....32-33

▶KOMPLEMENTARNA EUROPEJSKA POLITYKA REGIONALNA: MECHANIZM SZWAJCARSKI, EOG I NORWESKI DOTACJE..... 34-35

▶PROGRAM..... 36

Zdjęcia (strony):
Okładka: © Ivelin IVANOV
Strony 3, 4, 5, 12, 13, 15, 16, 17, 21: © Komisja Europejska
Strona 14: © Biocant, © Casala, © Corallia
Strona 8: © Walter Luttenberger (www.blende16.at)
Strona 22: © Szpital Onkologiczny Mater Dei
Strona 23: © ZLKL
Strona 24: © Varpu Heiskanen, UEF
Strona 25: © BioScience Slovakia
Strony 26-29: Łotwa: © Eiropas Savienības dārza svētki / Bułgaria-
Rumunia: © Adina ENE / Słowenia: © Zavod Antona Martina Slomška /
Portugalia: © INALENTEJO / Grecja: © Evi Panagiotakopoulou /
Pozostałe zdjęcia: Komisja Europejska
Strony 30-31: © Krajowa Agencja Rozwoju (HU) / © Ministerstwo
Rozwoju Regionalnego (PL) / © Ministerstwo Gospodarki
i Zatrudnienia (PT)

Czasopismo drukowane jest w języku angielskim, francuskim i niemieckim na papierze utylizowanym. Jest dostępne w 21 wersjach językowych na stronie internetowej http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_pl.cfm

Opinie wyrażone w niniejszej publikacji wyrażają poglądy autora i niekoniecznie odzwierciedlają stanowisko Komisji Europejskiej.

▶ ARTYKUŁ WSTĘPNY

Johannes Hahn

Członek Komisji Europejskiej ds. polityki regionalnej

Podstawą udanego wykorzystania unijnych funduszy strukturalnych jest partnerstwo z podmiotami lokalnymi na różnych szczeblach planowania, realizacji i oceny programów. Aby uzyskać maksymalne korzyści i zapewnić najskuteczniejsze wykorzystanie środków unijnych niezbędne jest skuteczne wykorzystanie i zintegrowanie doświadczenia różnych partnerów.

Propozycje Komisji w zakresie unijnej polityki spójności na lata 2014-2020 nadają temu procesowi partnerstwa wysoki priorytet i znacznie go wzmacniają. Nowe postanowienia będą nakładać na wszystkie państwa członkowskie obowiązek zawarcia umowy o współpracy z kluczowymi stronami, *między innymi* z władzami regionalnymi i samorządowymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz organami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie. W ramach wspierania tego procesu opracowywany jest także europejski kodeks postępowania w zakresie współpracy.

Rozwój gospodarczy

Unijne fundusze strukturalne stanowią potężne narzędzie inwestycyjne o wartości ponad 300 mld euro. Są one obecnie ściśle przeznaczone na budowanie strategii wychodzenia z kryzysu i na pracę nad ponownym pobudzeniem gospodarki europejskiej, tworzeniem miejsc pracy i zwiększeniem aktywności gospodarczej na szczeblu lokalnym. Przy jednoczesnym ścisłym przestrzeganiu istniejących budżetów i programów podejmowane są inwestycje stymulujące wzrost, które mają bezpośredni skutek i długofalowe korzyści gospodarcze.

Obecnie kolejnym priorytetem jest też szybsze wypłacanie dostępnych środków, a w przypadku niektórych państw członkowskich nastąpiło przeprogramowanie środków, dzięki czemu mogą one wykorzystać środki unijne w sektorach, w których występuje szybka absorpcja inwestycji. W niektórych krajach dokonuje się korekt stawek współfinansowania ze środków UE, aby przyspieszyć ich asymilację.

Rozpowszechnianie informacji...

Działania informacyjne i komunikacyjne stanowią integralną część zarządzania i realizacji programów polityki regionalnej. Ważne jest przekazywanie opinii publicznej informacji o tym, co jest realizowane dzięki unijnym funduszom strukturalnym i o istniejących możliwościach finansowania.

Przeprowadzone przez nas ankiety wskazują na rosnącą świadomość na temat działalności unijnej związanej z finansowaniem oraz pozytywnego wpływu tego finansowania na rozwój regionalny. W ankietach tych podkreślano było znaczenie skoncentrowania naszych kluczowych komunikatów na problemach bieżących, w szczególności na kryzysie gospodarczym, inwestycjach i tworzeniu miejsc pracy, oraz na ciągłym przedstawianiu naszych udanych projektów.

Istnieją przecież liczne znakomite i innowacyjne podejścia, opracowane w różnych częściach Europy, a komunikowanie pomysłów i najlepszych praktyk jest celem nagród Komisji – RegioStars. To wyjątkowe wydarzenie, którego piąta edycja właśnie trwa, jest przykładem innowacyjnego wykorzystania środków unijnych. Na tegorocznej ceremonii 14 czerwca wybrano pięć projektów spośród 24 rewelacyjnych finalistów, którzy zgłosili się do udziału w różnych kategoriach.

Wszystkie zwycięskie projekty są wielowymiarowe i wykazują inteligentne sposoby realizacji działań przez różnorodne podmioty lokalne w celu uzyskania rozwoju inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Te i pozostałe 350 projektów nominowanych w ciągu ostatnich pięciu lat stanowią ogromny zbiór świetnych pomysłów i dobrych praktyk, które mogą stać się inspiracją dla innych regionów Europy.

▶ WZMOCNIENIE WSPÓŁPRACY PODSTAWĄ REALIZACJI FUNDUSZY STRUKTURALNYCH

W propozycjach legislacyjnych Komisji w zakresie unijnej polityki spójności na lata 2014-2020 wymagania dotyczące współpracy oraz wielo-
poziomowego nadzoru zostają wzmocnione. Te postanowienia będą
nakładać na wszystkie państwa członkowskie obowiązek zawarcia
umowy o współpracy z kluczowymi stronami, *między innymi* z władzami
regionalnymi i samorządowymi, partnerami gospodarczymi i społecz-
nymi oraz organami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie.
W ramach wspierania tego procesu opracowywany jest europejski
kodeks postępowania w zakresie współpracy.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
how/principles/index_pl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_pl.cfm)

„Współpracy” nie jest nowa, istniała już w Traktacie Rzymskim w 1957 r. w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Społecznego. Później, w wyniku reformy z 1988 r. stworzono z niej wspólną podstawową zasadę funduszy strukturalnych.

Podejście w zakresie współpracy zapewnia, że doświadczenie różnych partnerów w poszczególnych dziedzin zostaje skutecznie zastosowane i zapewnia najskuteczniejsze wykorzystanie środków unijnych, które stanowią jedną trzecią całego budżetu Unii Europejskiej.

Zaangażowanie uczestników/partnerów polityki spójności na wszystkich szczeblach planowania, realizacji i oceny programów jest niezbędne, aby dopilnować, że będą oni się czuli „właścicielami” dotacji unijnych i byli oddani celom Strategii Europa 2020 (1).

Współpraca powiązana jest ściśle z wielopoziomowym nadzorem. Jest to także mechanizm zapewniający przestrzeganie zasady subsydiarności i proporcjonalności. Podejście wielopoziomowe wzmacnia realizację zasady współpracy zarówno pionowo – pomiędzy władzami regionalnymi i samorządowymi, rządami państwowymi i Unią Europejską – oraz poziomo – pomiędzy poszczególnymi poziomami, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Niespójne wdrożenie

Chociaż współpraca jest jednym z elementów, które zasadniczo wspierają skuteczność polityki spójności, informacje uzyskiwane od interesariuszy wskazują, że realizacja tej zasady znacznie się różni w poszczególnych państwach członkowskich i regionach.

W związku z tym niektóre instytucje i kluczowi interesariusze poprosili o wytyczne dotyczące współpracy nawiązywanej na szczeblu europejskim. Rezolucje Parlamentu Europejskiego wzywają (2) Komisję do opracowania uzgodnionej definicji

współpracy oraz stosownych wytycznych. Opinie Europejskiego Komitetu Społeczno-Ekonomicznego wzywają do (3) opracowania europejskiego kodeksu dobrych praktyk, a Komitet Regionów rekomenduje (4) wzmocnienie praktyki współpracy.

Ponadto opinie, analizy i publikacje licznych organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz sieci władz regionalnych i samorządowych wskazują na taką konieczność.

Nowe propozycje legislacyjne w zakresie unijnej polityki spójności na lata 2014-2020 odzwierciedlają te zalecenia, wzmacniając wymagania w zakresie współpracy oraz zasady wielopoziomowego nadzoru.

Europejski kodeks postępowania w zakresie współpracy

Wydany został wstępny dokument roboczy służb Komisji Europejskiej, którego celem jest pomoc państwom członkowskim w odpowiednim budowaniu umów o współpracy w trakcie prac przygotowawczych. Dokument także nakreśla główne wymagania dla Europejskiego kodeksu postępowania w sprawie współpracy, które powinny stanowić podstawę do debaty wśród interesariuszy.

Analiza przeprowadzona przez DG ds. Polityki Regionalnej wykazała podstawowe znaczenie odpowiedniego wyboru partnerów. Na przykład ponad sześćdziesiąt organów – partnerów społecznych, regionów oraz ministerstw – było zaangażowanych w procedury konsultacyjne w zakresie opracowywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Grecji.

Ten wybór miał na celu reprezentować wszystkie obszary polityki i grupy społeczne na poziomie krajowym i regionalnym zgodnie z zakresami tematycznymi i pionowymi, o których mowa w NSRO. Dzięki powszechnemu udziałowi partnerów z tych samych poziomów, a także dzięki transparentności przepływów informacji, można było uniknąć niespójności pomiędzy NSRO a Programami Operacyjnymi. ▶▶

(1) Strategia Europa 2020, COM(2010) 2020 z dnia 03.03.2010.

(2) Patrz zwłaszcza rezolucja PE w sprawie nadzoru i współpracy na poziomie krajowym i regionalnym oraz podstawy dla projektów w sferze polityki regionalnej – P6_TA(2008)0492 (raport Beaupuy) oraz rezolucja PE w sprawie dobrego nadzoru w odniesieniu do polityki regionalnej UE: procedury pomocy i kontroli sprawowanych przez Komisję Europejską – P7_TA(2010)0468 (raport Manescu).

(3) Patrz zwłaszcza opinia rozpoznawcza EKES w sprawie Promowania skutecznej współpracy w zakresie zarządzania programami polityki spójności w oparciu o dobre praktyki z lat 2007-2013 CESE 967/2010 (raport Olssona).

(4) Patrz w szczególności Komitet Regionów, Biała księga w sprawie nadzoru wielopoziomowego, CONST – IV – 020, CdR 89/2009.

ARTYKUŁ 5 WERSJI ROBOCZEJ ROZPORZĄDZENIA O WSPÓLNYCH POSTANOWIENIACH

(1) W zakresie umowy o współpracy i każdego programu dane państwo członkowskie nawiąże współpracę z następującymi partnerami:

(a) właściwymi władzami regionalnymi, samorządowymi, miejskimi i innymi władzami publicznymi;

(b) partnerami gospodarczymi i społecznymi; oraz

(c) organami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerami środowiskowymi, organizacjami pozarządowymi oraz organami odpowiedzialnymi za promowanie równości i niedyskryminacji.

(2) Zgodnie z podejściem wielopoziomowego nadzoru, partnerzy będą zaangażowani przez państwa członkowskie w przygotowanie umów o współpracy i raportów z postępów oraz w przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę programów. Partnerzy będą uczestniczyć w komitetach monitorujących programów.

(3) Komisja będzie umocowana do uchwalania aktów delegowanych zgodnie z art. 142, aby opracować europejski kodeks postępowania nakreślający cele i kryteria wspierające realizację współpracy oraz ułatwianie przekazywania informacji, doświadczeń, wyników

i dobrych praktyk pomiędzy państwami członkowskimi.

(4) Przynajmniej raz w roku dla każdego funduszu określonego we wspólnych ramach strategicznych Komisja przeprowadzi konsultacje z organizacjami reprezentującymi partnerów na szczeblu unijnym w zakresie wdrożenia wsparcia z funduszy określonych we wspólnych ramach strategicznych.

Ponadto Rozporządzenie o wspólnych postanowieniach zawiera zapisy, które bezpośrednio odwołują się do współpracy lub są powiązane z tą zasadą w zakresie monitorowania, raportowania i oceny.

Zaangażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest kluczowe dla rozwoju programu, a w większości państw członkowskich organizacje te są zaangażowane już na etapie opracowywania strategicznych dokumentów NSRO oraz PO przy wykorzystaniu różnych metod: kwestionariuszy, grup roboczych, dialogów publicznych, seminariów lub określonych witryn internetowych.

Partnerzy są także zachęceni do włączenia się w proces programowania również dzięki utworzeniu różnego rodzaju *platform współpracy*, których celem jest zwiększenie świadomości udziału. Na przykład tradycyjny austriacki model współpracy społecznej znajduje odzwierciedlenie w realizacji programów Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Partnerzy gospodarczy i społeczni są tradycyjnie zaangażowani w projektowanie i monitorowanie Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w ramach stałej instytucji – Austriackiej Rady ds. Planowania Przestrzennego (ÖROK).

Zaangażowanie w ocenę

Zaangażowanie partnerów w proces oceny stanowi ostatni etap koła sukcesu. Na przykład w Polsce do celów wsparcia skuteczności oceny na szczeblu krajowym i regionalnym polska instytucja zarządzająca EFS utworzyła Grupę sterującą ewaluacją programu kapitału ludzkiego. Grupa ta składa się

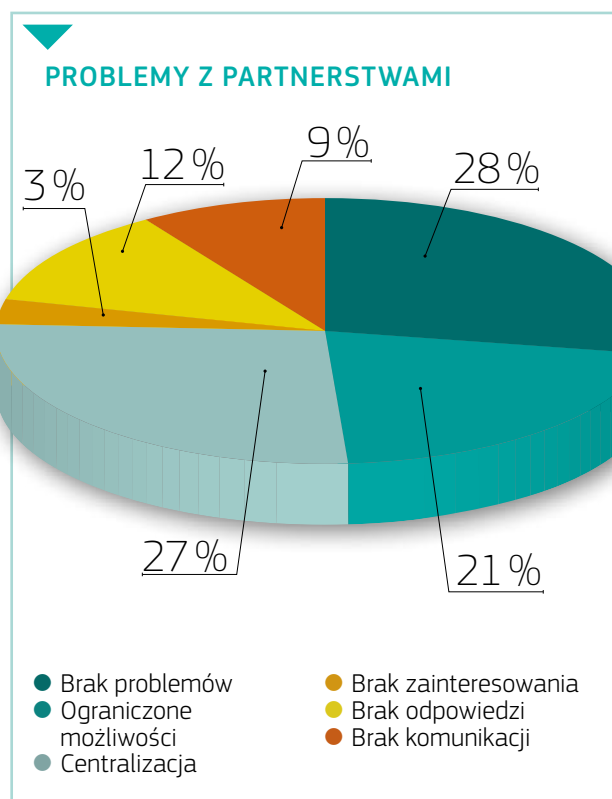
z instytucji i podmiotów zainteresowanych udziałem w procesie oceny, takich jak przedstawiciele organu zarządzającego, organów pośredniczących (centralnych i regionalnych), partnerów społecznych, Krajowej Jednostki Oceniającej oraz niezależnych ekspertów ds. ewaluacji.

DG ds. polityki regionalnej przeprowadziła ankietę dotyczącą barier, na jakie napotyka proces programowania w zakresie zaangażowania partnerów. Wyniki tej ankiety przedstawiono na poniższym wykresie.

Centralizacja *procesu decyzyjnego* została wymieniona na przykład jako jedna z głównych przeszkód dobrego funkcjonowania współpracy w Portugalii, na Węgrzech, Malcie, w Irlandii, na Słowacji, w Holandii, Niemczech, Francji oraz Hiszpanii.

W Rumunii, na Węgrzech, w Estonii i na Łotwie, a także w krajach o większym doświadczeniu, jak Niemcy, Francja czy Włochy, władze podkreślały *brak możliwości* organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie zaangażowania się w politykę gospodarczą na szczeblu krajowym i regionalnym oraz brak zasobów uniemożliwiający im aktywny udział.

W tym względzie niektóre państwa członkowskie udzieliły wsparcia dla możliwości administracyjnych i finansowych organizacji, dodając do swoich programów określony budżet pomocy technicznej przeznaczony na zaangażowanie partnerów.

Na przykład w Wielkiej Brytanii członkowie komitetu monitorującego, wybrani w konkursie otwartym, wynagradzani są zgodnie z zasadami określonymi przez Walijskie Zgromadzenie Narodowe. Na Łotwie pomoc techniczna jest dostępna dla wzmocnienia możliwości zawodowych partnerów (szkolenia) oraz promowania ich udziału.

Identyfikacja i włączanie partnerów

W takich państwach członkowskich jak Malta, Irlandia, Holandia czy Szwecja, zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego ma długą i cenną tradycję, ponieważ zapewnia ono niezależne opinie w kwestiach politycznych, kulturalnych, społecznych i środowiskowych, itp., nawet jeśli ustalone procedury lub podstawy legislacyjne dotyczące wyboru partnerów są stosunkowo rzadkie, jak na przykład w Finlandii.

Dzięki temu dobre praktyki w zakresie identyfikacji i włączania partnerów należy podkreślić i dostosować tak, by ustanawiać wdrożenie polityki spójności we wszystkich państwach członkowskich. Celami Europejskiego kodeksu postępowania w zakresie współpracy jest opracowanie minimalnych wymagań i wspólnych standardów.

Dialog strukturalny

Tak zwany Dialog strukturalny określa zasady doskonalenia komunikacji zewnętrznej, zwiększania widoczności polityki UE oraz pracy Komisji, a także osiągania efektu mnożnikowego w zakresie komunikowania polityki spójności i celów strategii Europa 2020. Zwiększa on także skuteczność organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie realizacji wspólnych celów oraz zwiększania własności w terenie oraz wzmocniania współpracy.

Oprócz spotkań dwustronnych oraz innych spotkań i debat nieformalnych z władzami regionalnymi i samorządowymi lub z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, raz do roku organizowany jest dialog społeczny i strukturalny dotyczący aktualnego artykułu 11 i przyszłego artykułu 5 i łączy on różne organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz Komisję.

DIALOG STRUKTURALNY

Ogólne cele realizowane przez Dialog strukturalny to zbliżenie polityki spójności do obywatela oraz osiągnięcie masy krytycznej wsparcia dla naszej polityki. Dialog strukturalny został stworzony jako mechanizm budowania wzajemnego zaufania, w którym Komisja wysłuchuje organizacji i jest dostępna i otwarta na ich uwagi. DG ds. Polityki Regionalnej zorganizowała w latach 2010 i 2011 trzy okrągłe stoły, a w drugiej połowie roku 2012 planowane jest czwarte spotkanie.

Dialog strukturalny jest procesem włączającym i wymagającym udziału, skierowanym w szczególności do organizacji parasolowych społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu europejskim (organizacje „satelickie” UE). Te organizacje mogą tworzyć „europejską opinię publiczną” i mogą być kluczowe w przekazywaniu znaczenia naszej polityki na poziomie podstawowym. Mogą one kierować i skupiać opinie członków krajowych i regionalnych (oddolnie) oraz przekazywać kluczowe komunikaty z Brukseli do szczebli podstawowych (odgórnie), pełniąc rolę podmiotów ułatwiających komunikację pomiędzy Komisją a swoimi członkami.

▶ ZARZĄDZANIE REGIONALNE NA SZCZEBLU LOKALNYM: PRZYKŁAD AUSTRII

W momencie wejścia Austrii do Unii Europejskiej w 1995 r. Urząd Kanclerza Federalnego wraz z krajami związkowymi wspomógł rozwój innowacyjnej struktury lokalnej zarządzania regionalnego opartej na zaangażowaniu zainteresowanych stron, co pozwoliło wesprzeć proces zgodności z unijnymi funduszami strukturalnymi, w szczególności z Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego.

Po zakończeniu fazy wdrożenia funduszu strukturalnego UE unijny system wsparcia stał się częścią codziennej pracy samorządów i rozwoju regionalnego na szczeblu lokalnym. Struktura obecnie tworzy sieć 32 austriackich organów zarządzania regionalnego, koordynowanych na szczeblu krajowym przez urząd „Regional management Österreich”.

Organy zarządzania regionalnego rozwinęły się w sprawnie funkcjonującą strukturę, która pomaga dotrzeć tysiącom projektów do regionów w sposób zrównoważony, odzwierciedlający realne potrzeby na szczeblu lokalnym oraz zapewniającym właściwą równowagę pomiędzy interesami obszarów wiejskich i miejskich Austrii.

Nawet przed przystąpieniem do Unii Europejskiej Austria dbała o równowagę rozwoju w odniesieniu do ośrodków miejskich oraz terenów wiejskich i górskich, cechujących się

przemysłem na małą skalę i bogatymi tradycjami, którym groziło zaniedbanie. W ramach programu „Family Austria” kraj zaangażował się w promowanie rozwoju swoich regionów.

Podstawę tego programu stanowiła struktura zarządzania regionalnego, która powinna w pełni uwzględniać wszystkie zainteresowane strony w sposób oddolny, jednocześnie spełniając potrzeby makroekonomiczne polityki centralnej.

Organizacja na szczeblu lokalnym

Zarządzanie regionalne w Austrii oparte jest na małych organizacjach, których celem jest wsparcie rozwoju lokalnego, budowa sieci, zapewnianie usług konsultacyjnych i promocyjnych oraz realizacja projektów na szczeblu regionalnym. Struktura ta zakłada tworzenie bezpośrednich związków ze społecznościami i aktorami lokalnymi, jednocześnie pozostając w ramach organizacji scentralizowanej.

Większość organów zarządzania regionalnego (74%) ma status stowarzyszeń prywatnych lub spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Stowarzyszenia zrzeszają gminy, przedsiębiorstwa i osoby prywatne. Partnerzy społeczni – izby handlowe, związki zawodowe – izby rolne, organizacje pracownicze (Arbeiterkammer) oraz lokalne urzędy pracy – są członkami lub pełnią funkcje doradcze.

„Ważną częścią naszej pracy jest ułatwianie współpracy między gminami na poziomie podstawowym. „

Obecnie menedżerowie regionalni są odpowiedzialni nie tylko za planowanie strategiczne, ale także za faktyczną realizację projektów i stale nawiązują kontakty oraz budują sieci. Podstawowymi czynnikami sukcesu są umiejętności komunikacyjne i zdolność do nawiązywania kontaktów.

Chociaż organy zarządzania regionalnego różnią się między sobą pod względem struktury i celów lokalnych, łączy je wspólne zaangażowanie w promowanie lokalnych interesów swojego regionu.

Lokalne platformy współpracy

Sieć organów zarządzania regionalnego wytworzyła strukturę quasi-administracyjną, która stanowi platformę współpracy pomiędzy interesami krajowymi i regionalnymi. Organy zarządzania regionalnego stanowią wysoce skuteczny „pomost” pomiędzy planowaniem regionalnym na szczeblu krajowym a potrzebami i zasobami społeczności lokalnych; uznaje się je za ważną innowację w dziedzinie austriackiego rozwoju regionalnego oraz niezbędny element zapewniający skuteczne relacje ze szczeblem lokalnym.

Organy lokalne aktywnie działają na rzecz zapewnienia dalszego rozwoju swojego regionu, zwiększając zatrudnienie, modernizując rolnictwo i promując technologie, a także wspierając innowacyjność we wszystkich dziedzinach.

Najważniejsze usługi, działania i projekty poszczególnych organów rozwoju regionalnego obejmują projekty pilotażowe, koncepcje i kontynuację, monitorowanie projektów, a także wspieranie realizacji programów unijnych.

Podmioty te działają ponad granicami społeczności lokalnych, budują sieci, zapewniają impuls strategiczny dla rozwoju, opracowują konkretne propozycje projektów, oraz ułatwiają ich realizację, doradzają w jej zakresie i monitorują ją.

Organy zarządzania regionalnego w działaniu

W 1982 roku Dolna Austria (Niederösterreich) była jednym z pierwszych regionów, w których powstał organ zarządzania regionalnego, skoncentrowany na terenach leśnych.

Helene Mader z Zarządzania Regionalnego Dolnej Austrii wyjaśnia: „Jesteśmy organizacją odpowiedzialną za koordynowanie interesów regionalnych z interesami kraju związkowego oraz strategiami krajowymi i europejskimi. Ważną częścią naszej pracy jest ułatwianie współpracy między gminami na poziomie podstawowym. Zapewniamy także lepszą koordynację z terenami sąsiadującymi z gminami.”

W Tyrolu istnieje osiem organizacji zarządzania regionalnego, które pełnią funkcję lokalnych think-tanków w zakresie zrównoważonego rozwoju regionalnego, a także pomagają w realizacji projektów zapewniając profesjonalne wsparcie.

„Organy zarządzania regionalnego w Tyrolu są stowarzyszeniami opartymi na wolontariacie, działającymi na szczeblu lokalnym i realizującymi pożądaną współpracę pomiędzy regionami, krajem związkowym, rządem federalnym oraz Unią Europejską. Określają one cele strategiczne dla rozwoju naszego regionu. Działają w różnych dziedzinach i angażują szerokie grono interesariuszy oraz grup docelowych” – wyjaśnia Andrea Fink z Zarządu Regionalnego Tyrolu.

„Co ważniejsze, są one blisko zaangażowane w inicjalizowanie i rozwój projektów oraz biorą udział w realizacji unijnych programów wsparcia regionalnego” – dodaje.

Josef Fanninger, dyrektor Zarządu Regionalnego w Lungau, mówi – „Struktury zarządzania regionalnego istnieją po to, by zapewniać pomoc techniczną, porady i informacje. Tworzą one struktury wspierające realizację programów unijnych i zapewniają łączność z działaniami regionalnymi, sieciami biznesowymi i innymi ośrodkami zarządzania regionalnego.”

► WIĘCEJ INFORMACJI

<http://www.rm-austria.at/>

► REALIZACJA POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2007-2013

Zespół ekspertów krajowych zaangażowanych w monitorowanie wyników programów w 27 państwach członkowskich, współfinansowanych ze środków europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności na lata 2007-2013 opracował raport⁽¹⁾. Ekspertcy oceniają szereg kwestii, od ogólnej sytuacji gospodarczej, do postępów w realizacji programów i uzyskanych wynikach. Raport wskazuje, że tempo realizacji polityki spójności zostało zwiększone w roku 2010, chociaż w niektórych krajach pojawił się rzeczywisty problem dotyczący tego, czy posiadają one zdolność absorpcji dostępnego finansowania w pozostałym okresie programowania. Niemniej jednak w wielu krajach trwają prace nad poprawą realizacji, między innymi poprzez przesuwanie wydatków w obszary, w których istnieje większe zapotrzebowanie na finansowanie lub gdzie dotacje mogą zostać szybciej wydatkowane.

Ograniczenia gospodarcze

Nic dziwnego, że ograniczenia krajowych wydatków na rozwój zwiększyły się w ostatnich latach. Utrudniło to państwom członkowskim znajdowanie środków koniecznych do współfinansowania programów polityki spójności. Jednocześnie – w kontekście cięć w budżetach krajowych – finansowanie ze środków unijnych stało się w zasadzie jedynym źródłem pieniędzy na wydatki na rozwój dla wielu z nowych państw członkowskich (UE12).

Dowody wskazują, że działania podejmowane w celu zmniejszenia deficytów budżetowych zwiększyły nierówności występujące pomiędzy regionami. Faktycznie, zmniejszenie transferów środków budżetowych zmniejszyło ilość finansowania dostępnego do celów inwestycji rozwojowych zarówno bezpośrednio, jak też poprzez skutek na współfinansowanie. Regiony cechujące się bardziej tradycyjnym przemysłem, jak przemysł odzieżowy, pozostały w recesji w trakcie bieżącego kryzysu. Regiony charakteryzujące się produkcją, chociaż ciężko dotknięte kryzysem w wyniku utraty eksportu, w wielu przypadkach okazały się zdolne do wyjścia z kryzysu w miarę, jak ożywiały się rynki pozaeuropejskie.

Chociaż dostępne finansowanie krajowe zmniejszyło się, polityka regionalna w większości państw członkowskich pozostała skoncentrowana na podstawowych problemach strukturalnych i nie podlegała dopasowaniu i przekierowaniu na nowe działania.

Osiągnięcia od 2007 r.

W ciągu pierwszych czterech lat okresu programowania uzyskano wiele znaczących osiągnięć.

W wartościach bezwzględnych szacuje się, że bezpośrednio w wyniku realizowanych projektów w całej Europie utworzono prawie 189 000 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty).

Prawie 24 000 nowopowstających firm otrzymało wsparcie, a ponad 100 000 MSP otrzymało pomoc w zakresie inwestowania i innowacji.

Wsparcie uzyskało około 19 000 projektów badawczych, rozwoju technicznego i innowacji (RTDI) oraz 6 000 projektów współpracy badawczej.

W zakresie infrastruktury dostęp do Internetu szerokopasmowego uzyskało prawie 920 000 ludzi. Około 1,5 miliona osób zyskało dostęp do czystej wody pitnej, a ponad 3,3 mln osób zostało przyłączonych do kanalizacji.

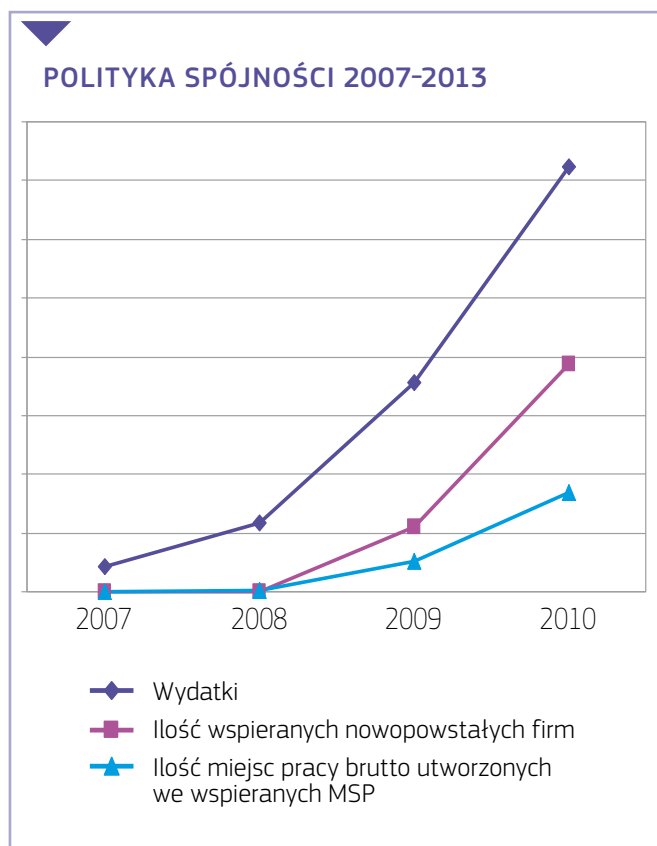
Transeuropejska Sieć Transportowa urosła o około 280 km autostrad i 285 km linii kolejowych, a dzięki modernizacji dróg i kolei, zwłaszcza w nowych państwach członkowskich (UE12), znacznie skrócono czas podróży. Ponadto oczyszczono 800 km² terenów zaniedbanych lub skażonych.

(1) Sieć ekspertów w zakresie oceny prezentuje analizę polityki w zakresie realizacji polityki spójności w latach 2007-2013.

Postęp w roku 2012

Tempo wdrażania programów polityki spójności wzrosło w 2010 r., chociaż w niektórych krajach widoczne stały się poważne opóźnienia, w szczególności w Rumunii, Bułgarii i we Włoszech. Ekspert ostrzegają, że faktycznie istnieją spore wątpliwości odnośnie do możliwości niektórych krajów w zakresie właściwego spożytkowania dostępnego finansowania w pozostałym okresie programowania.

Istnieje ryzyko, że uwaga w niektórych krajach skupi się na absorpcji funduszy i co spowoduje niekorzystny wpływ na jakość wspieranych projektów oraz skuteczność osiągania założonych przez nie celów. Zważywszy na trudną sytuację gospodarczą oraz presję na budżety publiczne, tym ważniejsze staje się wydatkowanie środków w najbardziej wydajny sposób.

Wydatki

Udział środków z EFRR oraz Funduszu Spójności w wydatkach na rozwój szacowany jest średnio na 40% rządowych wydatków kapitałowych rocznie w pozostałym okresie programowania w nowych państwach członkowskich (UE12); liczby te różnią się od 8% na Cyprze i 28% w Słowenii, do około 75% na Węgrzech i Słowacji.

W UE jako całości do końca 2010 r. około 55% budżetu dostępnego dla programów przydzielono projektom, co stanowi znacznie ponad dwa razy więcej niż pod koniec ubiegłego roku (23%). Jednakże kwoty przyznane w Rumunii, Bułgarii i Włoszech były znacznie mniejsze i stanowiły zaledwie jedną trzecią dostępnych środków.

W tych oraz kilku innych krajach opóźnienia w realizacji są widoczne w większości obszarów polityki, co odzwierciedla brak możliwości instytucjonalnych i planistycznych, a także trudności ze znalezieniem współfinansowania ze względu na kryzys i niski popyt na finansowanie ze strony przedsiębiorstw z powodu niepewnej przyszłości.

Działania podjęte jako środek zaradczy, mające na celu zmniejszenie opóźnień, obejmują przekierowanie wydatków do obszarów, gdzie można je szybciej wydać, jak np., z budowy kolei na budowę dróg. Systemy płatności zostały przeorganizowane, aby zwiększyć ich wydajność. Dodatkowo uproszczono przepisy. Zwiększono ilość szkoleń dla pracowników oraz wykorzystanie konsultantów zewnętrznych, ponadto w większym stopniu wykorzystano pożyczki z EBI i innych źródeł, aby zmniejszyć problemy ze współfinansowaniem.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#1

▶ POBUDZANIE WZROSTU GOSPODARCZEGO W EUROPIE DZIĘKI FUNDUSZOM STRUKTURALNYM

Zwiększony poziom współfinansowania dla pięciu krajów

Szczególną uwagę poświęcono państwom członkowskim, które obecnie otrzymują specjalną pomoc gospodarczą, tzw. „państwo objętym programem” – Grecji, Irlandii, Łotwie, Portugalii i Rumunii.

W grudniu 2011 r. rządy państw Unii i Parlament Europejski uzgodniły tymczasowy program pomocowy, który pozwala na tymczasowe podniesienie udziału UE we współfinansowaniu o maksymalnie 10 punktów procentowych dla tych krajów.

Tak więc bez zwiększania ogólnej ilości dostępnych środków unijnych umożliwiono czterem z tych państw – Grecji, Łotwie, Portugalii i Rumunii – uzyskiwanie współfinansowania inwestycji do poziomu 95 procent w okresie planowania finansowego 2007-2013.

Poziom współfinansowania unijnego dla Irlandii wynosi obecnie 60 procent, z poprzedniego limitu 50 procent. Zwiększenie poziomu współfinansowania może nastąpić wyłącznie na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego i jest możliwe wyłącznie wówczas, gdy państwo to pozostaje odbiorcą pomocy makroekonomicznej.

Będące częścią strategii pobudzenia europejskiej gospodarki, tworzenia miejsc pracy i ożywienia wzrostu gospodarczego fundusze europejskie są obecnie reorientowane i wykorzystywane jako celowane narzędzia inwestycyjne. Obecnie kolejnym priorytetem jest też szybsze wypłacanie dostępnych środków, a w przypadku niektórych państw członkowskich nastąpiło przeprogramowanie środków, dzięki czemu możliwe jest zapewnianie środków dla sektorów, w których możliwa jest szybka absorpcja inwestycji. Wszystkie te działania podjęto, by zapewnić że przy jednoczesnym ścisłym przestrzeganiu istniejących budżetów i programów operacyjnych funduszy strukturalnych realizowane są inwestycje stymulujące wzrost, które mają bezpośredni skutek i długofalowe korzyści gospodarcze.

W bieżącej trudnej sytuacji gospodarczej oraz przy okrojonych wydatkach budżetowych państw taki tymczasowy wzrost współfinansowania jest pozytywnym i pożądanym działaniem mającym na celu podtrzymanie inwestycji stymulujących wzrost.

Działania w toku od roku 2009

W kwietniu 2009 r. w życie wszedł szereg istotnych działań mających na celu zwiększenie wpływu i elastyczności unijnej polityki spójności. Zmiany legislacyjne oraz zalecenia skrócenia procedur finansowania skoncentrowały się na uproszczeniu administracji, większej elastyczności dla podmiotów zarządzających programami, podejmowaniu działań na wczesnych etapach, zastrzykach finansowych oraz zwiększonym wykorzystaniu pomocy technicznej.

W tym kontekście zaproponowano zbiór 13 indywidualnych działań. Na przykład przyznano dodatkową zaliczkę w wysokości 6,25 mld EUR dla programów w ramach Europejskiego Funduszu Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, aby zwiększyć przepływy pieniężne dla władz krajowych, regionalnych i lokalnych. Obecnie poziom zaliczek wynosi ogółem 11,25 mld. EUR.

„Fundusze te mogą pomóc państwom członkowskim tworzyć programy pomocowe dużej skali, w szczególności dla młodych.”

Większa elastyczność jest obecnie możliwa w zakresie zarządzania programami dzięki umożliwieniu przeprogramowania działań, aby wspierać walkę z kryzysem gospodarczym i przyspieszyć wydatkowanie w obszarach o większym potencjalnym rozwoju.

Na przykład we Włoszech realizowany jest plan działania dla regionu południowego oraz regionu Mezzogiorno, koncentrujący się na edukacji, zatrudnieniu, inwestycjach w infrastrukturę Internetu szerokopasmowego oraz kolej. Pomoc ta, warta łącznie 3,1 mld EUR, może zostać znacznie szybciej zainwestowana dzięki zmianie programowania. Komisja Europejska nieustannie wspiera państwa członkowskie, które chcą skoncentrować fundusze na ważnych sektorach gospodarki o najlepszym możliwym potencjale rozwoju.

Aby uprościć procedury i zapewnić większą elastyczność, wdrożono także liczne zmiany przepisów. Dotyczą one takich obszarów jak pomoc publiczna, wielkie projekty inwestycyjne oraz włączenie programów wydajności energetycznej i oszczędzania energii w sektorze mieszkaniowym.

Aby zapewnić maksymalne wykorzystanie inwestycji unijnych, zwiększono pomoc techniczną w odniesieniu do przygotowania dużych projektów. We współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) podjęto kroki w celu uproszczenia wykorzystania instrumentów finansowych takich jak systemy gwarancji, w szczególności przeznaczonych do tworzenia nowych małych i średnich przedsiębiorstw (MSP).

Wsparcie dla młodych bezrobotnych i marginalizowanych

Ważnym problemem jest poziom bezrobocia wśród młodych ludzi w Europie. Komisja wezwała państwa członkowskie do wykorzystania dostępnych połączonych środków unijnych i współfinansowania krajowego w postaci 22 mld EUR w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, które wciąż nie zostały wykorzystane do finansowania projektów.

Fundusze te mogą pomóc państwom członkowskim tworzyć programy pomocowe dużej skali, w szczególności dla młodych. Państwa członkowskie uzyskują dodatkową pomoc w postaci 4,3 mld EUR pomocy technicznej zapewnianej poprzez EFS na rozwój lub rozszerzenie systemów i programów praktyk zawodowych wspierających młodych przedsiębiorców i przedsiębiorców społecznych.

Ogólnie mówiąc, państwa członkowskie mogą teraz przesunąć środki pomiędzy poszczególnymi instrumentami lub tworzyć nowe instrumenty w zależności od warunków na danym rynku pracy. W Belgii, Czechach, Francji, Irlandii, we Włoszech, na Litwie, Łotwie, w Luksemburgu, Holandii, Portugalii, Słowenii, Grecji i Wielkiej Brytanii wprowadzono nowe działania lub zmniejszono nacisk na istniejące działania wspierane przez EFS.

Działania te były głównie kierowane do grup najbardziej dotkniętych kryzysem, wprowadzając programy mające na celu utrzymanie miejsc pracy lub zachętę do (re)integracji oraz niektóre działania szczególnie skoncentrowane na sektorach silnie dotkniętych kryzysem gospodarczym (takich jak produkcja, sektor budowlany i włókienniczy). ▶▶

Wsparcie w Portugalii

Projekt "Rewitalizacja budynków Urbanização de Vila D'Este – Vilar de Andorinho – Faza I – Vila Nova de Gaia" dotyczy zintegrowanej rewitalizacji miasta i ma na celu poprawę wydajność energetycznej budynków mieszkalnych. Inwestycje obejmują termoizolację, modernizację wejść i obudowy klatek schodowych, montaż i/lub wymianę futryn okiennych, montaż instalacji wentylacji i oświetlenia. Łączna inwestycja: 5,2 mln EUR, finansowanie ze środków UE: 4,2 mln EUR.

Rozbudowa obiektu biotechnologicznego Projekt „Biocant II” w Aveiro obejmuje rozbudowę Parku Technologicznego w Cantanhede i polega na budowie obiektu dla przedsiębiorstw biotechnologicznych oraz części infrastruktury pomocniczej dla ich działalności, ze szczególnym uwzględnieniem usług laboratoryjnych. Łączna inwestycja: 3,89 mln EUR, finansowanie ze środków UE: 50%.

Wsparcie w Irlandii

CASALA: Centre for Affective Solutions for Ambient Living Awareness (CASALA) jest jednym z dwóch Ośrodków Badań Stosowanych znajdujących się na terenie Dundalk Institute of Technology. Jego główną funkcją jest współpraca z przemysłem irlandzkim nad osiągnięciem innowacji produktowej, konkurencyjność oraz wiodącej pozycji na rynku w powstającym sektorze nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym. Dzięki finansowaniu ze środków unijnych w wysokości 1,41 mln EUR w ramach całościowego pakietu inwestycyjnego o wartości 1,82 mln EUR, Ośrodek pomaga zwiększyć możliwości konkurencyjne uczelni w Dundalk w zakresie krajowych i międzynarodowych inicjatyw finansowania, w szczególności w związku z unijnym planem działania „w sprawie komfortowego funkcjonowania osób starszych w społeczeństwie informacyjnym”.

Wsparcie w terenie dla Grecji

Corallia Clusters Initiative (ok. 37 mln EUR w latach 2007-2013) w regionie Attyki i Peloponezu jest partnerstwem publiczno-prywatnym, mającym na celu zwiększenie konkurencyjności, przedsiębiorczości i innowacji w segmentach technologicznych wymagających specjalistycznej wiedzy i zorientowanych na eksport poprzez tworzenie klastrów innowacji. Dzięki działaniom Corallii w obszarze mikroelektroniki i systemów wbudowanych, osiągnięto już wymierne wyniki, w tym znaczne zwiększenie rocznych obrotów, wielkości eksportu, ilości zgłoszeń patentowych i utworzonych miejsc pracy. Dzięki stosowanemu podejściu do decyzji oddolnych odniesiono już wiele sukcesów.

E-recepta: Projekt ten rozpoczął się jako projekt pilotażowy mający na celu zmniejszenie niepotrzebnych wydatków w greckim sektorze zdrowia, pozwalający na zaoszczędzenie 1 mld EUR rocznie. Jest to projekt z zakresu e-Zdrowia, o stosunkowo niewielkim budżecie (25 mln EUR), o szacowanych korzyściach bezpośrednich dla greckiego budżetu publicznego w wysokości 200 mln EUR w pierwszym roku działania i kolejnych 500 mln EUR w postaci korzyści pośrednich wynikających z nadmiernego przepisywania leków i niepotrzebnego leczenia.

Na przykład na Łotwie, w ramach przesunięcia finansowego 135 mln EUR, przyznano dodatkowe finansowanie dla promocji zatrudnienia (ogółem 63,5 mln EUR), aby zapewnić miejsca pracy osobom w najsłabszej sytuacji w ramach nadzwyczajnego programu zatrudnienia, w celu wspierania podnoszenia umiejętności pracowników, oferowania możliwości szkolenia dla osób pracujących w niepełnym wymiarze czasu w przedsiębiorstwach w trudnej sytuacji, oraz promowania włączenia społecznego.

Decentralizacja decyzji w mniejszych projektach

Od czerwca 2010 r. zgoda Komisji Europejskiej jest wymagana tylko dla projektów o łącznej wartości przekraczającej 50 mln EUR (połączonych środków unijnych i krajowych). Dzięki podniesieniu progu z 25 mln EUR można bezpośrednio rozpoczynać większą ilość projektów, bez negatywnego wpływu na ogólne mechanizmy kontrolne w zakresie wykorzystania środków unijnych.

Wsparcie kredytowe dla MSP

Małe i średnie przedsiębiorstwa są uznawane za największego pracodawcę w Europie, tworząc średnio 80% wszystkich nowych miejsc pracy. Obecnie fundusze strukturalne można wykorzystać jako zabezpieczenie zapewniające dostęp MSP do kredytów. Ma to obecnie zastosowanie do rozszerzenia finansowania, nie tylko do etapu początkowego. Do celów systemu gwarancyjnego przeprogramowano około 500 mln EUR ze środków unijnych.

Projekty priorytetowe w Grecji

Komisja oraz rząd Grecji sporządziły listę ponad 180 strategicznych projektów zwiększających wzrost. Określono terminy pozwalające zapewnić realizację aktualnych projektów wartych łącznie ponad 11,5 mld EUR (łącznie środki unijne i krajowe) do końca 2013 r., które stworzyć mają pomiędzy 90 a 108 tysięcy nowych miejsc pracy.

Zespół Zadaniowy dla Grecji, powołany w połowie 2011 r., pomaga zwiększyć możliwości władz greckich w zakresie przyspieszenia realizacji inwestycji finansowanych z funduszy strukturalnych w terenie.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.cfm

DR WALTER DEFFAA
Nowy dyrektor
generalny DG ds.
Polityki Regionalnej

▶ PRZEDSTAWIAMY NOWEGO DYREKTORA GENERALNEGO

Nowy dyrektor generalny DG ds. polityki regionalnej, dr Walter Deffaa, ma za sobą imponującą karierę w dziedzinie finansów i ekonomii. Studiował ekonomię na Uniwersytecie w Tybindze oraz na Uniwersytecie Technicznym w Berlinie, posiada dyplom doktora nauk ekonomicznych Uniwersytetu Stuttgart-Hohenheim i jest certyfikowanym audytorem wewnętrznym. W latach 1999-2009 był wykładowcą w Kolegium Europejskim w Brugii.

Od 1983 r. pracuje w Komisji Europejskiej w Brukseli, gdzie od lutego 2012 r. jest dyrektorem generalnym ds. polityki regionalnej. Wcześniej pełnił funkcję dyrektora generalnego ds. podatków i unii celnej (lata 2009-2012), dyrektora generalnego ds. audytu wewnętrznego (lata 2004-2009), jako dyrektor finansowy w DG ds. polityki regionalnej (lata 2003-2004), jako dyrektor w Sekretariacie Generalnym (lata 2001-2003), jako dyrektor w DG ds. budżetu (lata 1999-2001) oraz jako szef gabinetu Komisarz Wulf-Mathies (lata 1997-1999). Jest autorem licznych publikacji na temat europejskich finansów publicznych i spraw audytowych.

▶ ŚWIĘTO INNOWACYJNYCH PROJEKTÓW NA ROZDANIU NAGRÓD REGIOSTARS

Na ceremonii wręczenia nagród RegioStars 2012, która odbyła się 14 czerwca w Brukseli, uwaga wszystkich skupiła się na projektach innowacyjnych. Pięć zwycięskich projektów otrzymało upragnione Nagrody RegioStars z rąk Komisarza ds. Polityki Regionalnej Johannes Hahna oraz Przewodniczącego Jury Nagród RegioStars, Luka van den Brande. Jury podkreśliło doskonałą i innowacyjną pracę, jaka dokonuje się na terenie całej Unii w pięciu z nagradzanych kategorii. Pod tym względem wygrali wszyscy 24 finaliści konkursu, którzy dodatkowo są inspiracją dla innych. RegioStars to doroczne wydarzenie, którego celem jest uhonorowanie i nagrodzenie innowacyjnych projektów wspieranych przez unijną politykę spójności. Pierwsza edycja rozpoczęła się w 2008 roku, a już planowana jest szósta odsłona konkursu, która odbędzie się w lutym 2013 r.

Ceremonia odbyła się w teatrze brukselskiego Hotelu La Plaza z lat 30-tych XX wieku

INTELIENTNY ROZWÓJ

ZWYCIĘZCA: ECO WORLD STYRIA

Nagrodę otrzymali Gerd Grater, Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki i Innowacji Rządu Styrii oraz Sabine Seiler, Kierownik Projektu Eco World Styria. Projekt ma na celu zwiększenie koncentracji odnoszących sukces firm czystej technologii w regionie Styrii (AT), a także wsparcie tego klastra w staniu się

najlepszą lokalizacją na świecie dla firm innowacyjnych z branży czystej technologii. Projekt też dąży do zwiększenia globalnej konkurencyjności regionu poprzez innowację w obszarze technologii ekologicznych oraz do generowania wzrostu gospodarczego.

▶Więcej informacji: www.eco.at

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

ZWYCIĘZCA: GRABS (Green and Blue Space Adaptation for Urban Areas and Eco-towns – Adaptacja terenów zielonych i obszarów wodnych dla terenów miejskich i eko-miast)

Diane Smith, partner wiodący projektu GraBs oraz Christophe di Pompeo, członek Rady Regionalnej Nord-Pas de Calais, odebrali nagrodę w imieniu 14 partnerów GraBS z ośmiu państw członkowskich (AT, EL, IT, LT, NL, SE, SK oraz

UK). GRaBS zapewnia narzędzia i wiedzę pozwalające zadbać o to, by rozwój miast w Europie był odpowiednio dostosowany do wpływów zmian klimatycznych. Projekt umożliwia władzom publicznym, urbanistom, architektom i planistom tworzenie lub przeprojektowywanie terenów otwartych i budynków tak, by zapewnić ich odporność na zmiany klimatu i ekstremalne warunki pogodowe.

▶Więcej informacji: <http://www.grabs-eu.org/>

ROZWÓJ I INTEGRACJA

ZWYCIĘZCA: O40 – Older people for older people

(Seniorzy seniorom)

Kate Stephen, Ośrodek Medycyny Wsi, University of the Highlands and Islands (UK), oraz Jim Millard, Starszy Doradca ds. Polityki, Urząd Europejski Rządu Szkocji, odebrali nagrodę za projekt O40, którego celem jest pomoc dla społeczności wiejskich w zakresie świadczenia

Johannes Hahn oraz Luc van den Brande ze wszystkimi zdobywcami nagród RegioStars

Johannes Hahn, Komisarz ds. Polityki Regionalnej

Przewodniczący Jury RegioStars Luc van den Brande

Johannes Hahn oraz Luc van den Brande z jury nagrody RegioStars

usług aktywizacji osób starszych do pomocy innym osobom starszym. Regiony partnerskie projektu na północnych peryferiach Europy – Finlandia, Grenlandia, Irlandia Północna, Szkocja i Szwecja – współpracowały ze społecznościami nad zbadaniem i rozwojem alternatywnych sposobów zapewniania wsparcia i usług dla starszych mieszkańców. W szczególności celem było uzupełnienie luk w świadczonych usługach tak, by osoby starsze mogły pozostać w swoich domach i społecznościach.

▶Więcej informacji: www.040s.eu

CITYSTAR

ZWYCIĘZCA: SÖM – Malmö południowo-wschodnie

Pontus Lindberg (po lewej), Przewodniczący partnerstwa Regionalnego Funduszu Strukturalnego Skane-Blekinge oraz Anders Nilsson, Przewodniczący Rady Dzielnicy Miasta Fosie, odebrali nagrodę za projekt SÖM, którego celem było

stworzenie środowiska zrównoważonego pod względem społecznym, środowiskowym i finansowym w czterech zaniedbanych dzielnicach południowo-wschodniego Malmö (SE). Projekt SÖM połączył obywateli, podmioty prywatne, właścicieli nieruchomości oraz środowiska komercyjne i przemysłowe, by

stworzyć partnerstwo strategiczne i sporządzić plan działania rewitalizacji dla przyszłego rozwoju miasta.

▶Więcej informacji: www.malmo.se

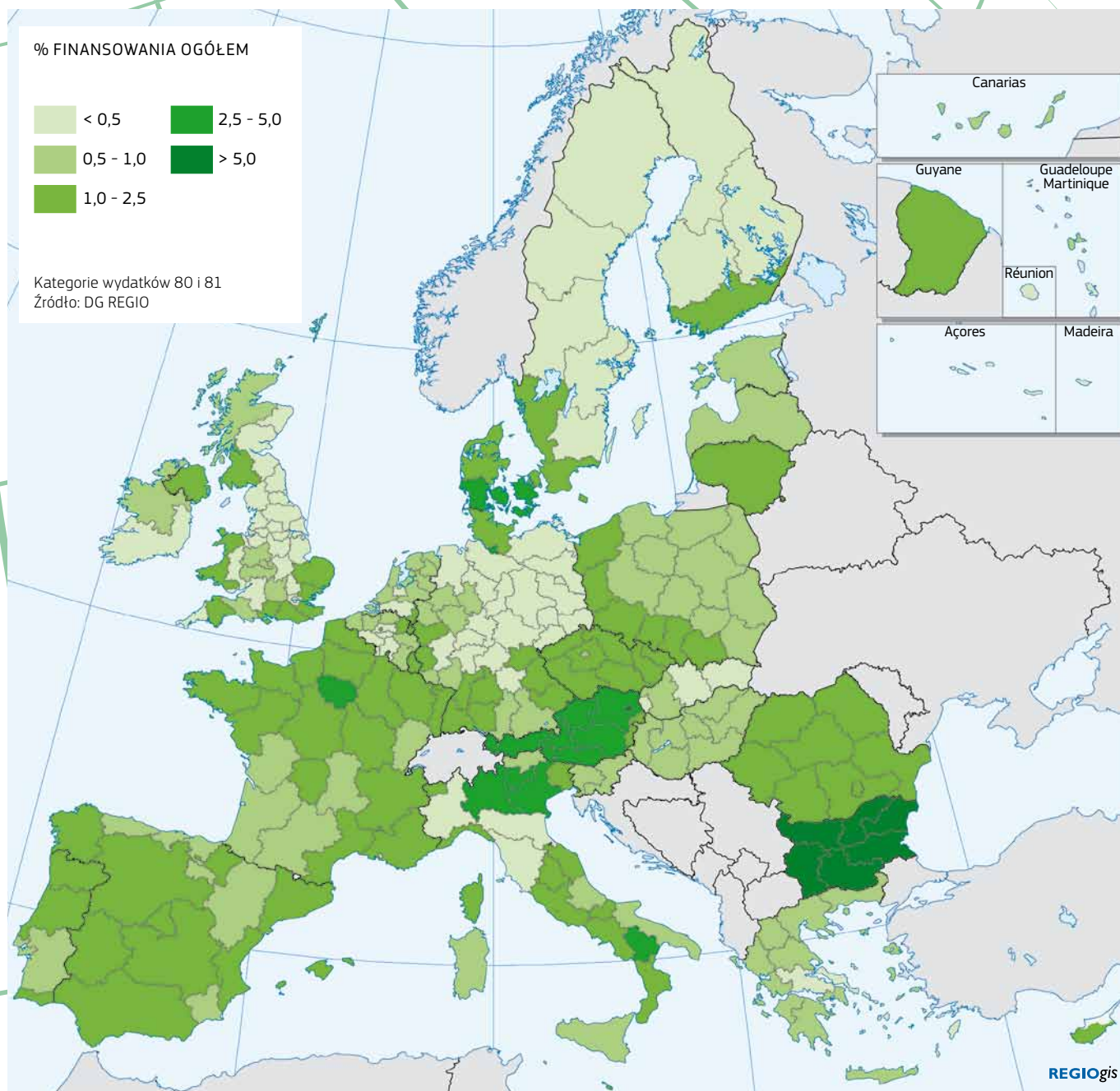
INFORMACJA I KOMUNIKACJA ZWYCIĘZCA: WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

Jarosław Dworzański (po prawej), marszałek województwa podlaskiego (PL), oraz Zbigniew Nikitorowicz, dyrektor Gabinetu Marszałka, odebrali nagrodę przyznaną za narzędzia internetowe informujące opinię publiczną o projektach korzystających ze wsparcia unijnej polityki regionalnej. Zwycięska strona internetowa przedstawia kompleksowe, szczegółowe informacje w języku polskim i angielskim na temat inwestycji współfinansowanych i beneficjentów programu, wykorzystując przyjazne dla użytkownika narzędzia pozwalające zobaczyć efekty i realizację projektów. Ponadto przedstawia przykłady dobrych praktyk, które znacznie przyczyniły się do rozwoju województwa, co wspiera promocję programów unijnych i inwestycji.

▶Więcej informacji: www.podlaskiedotacje.pl

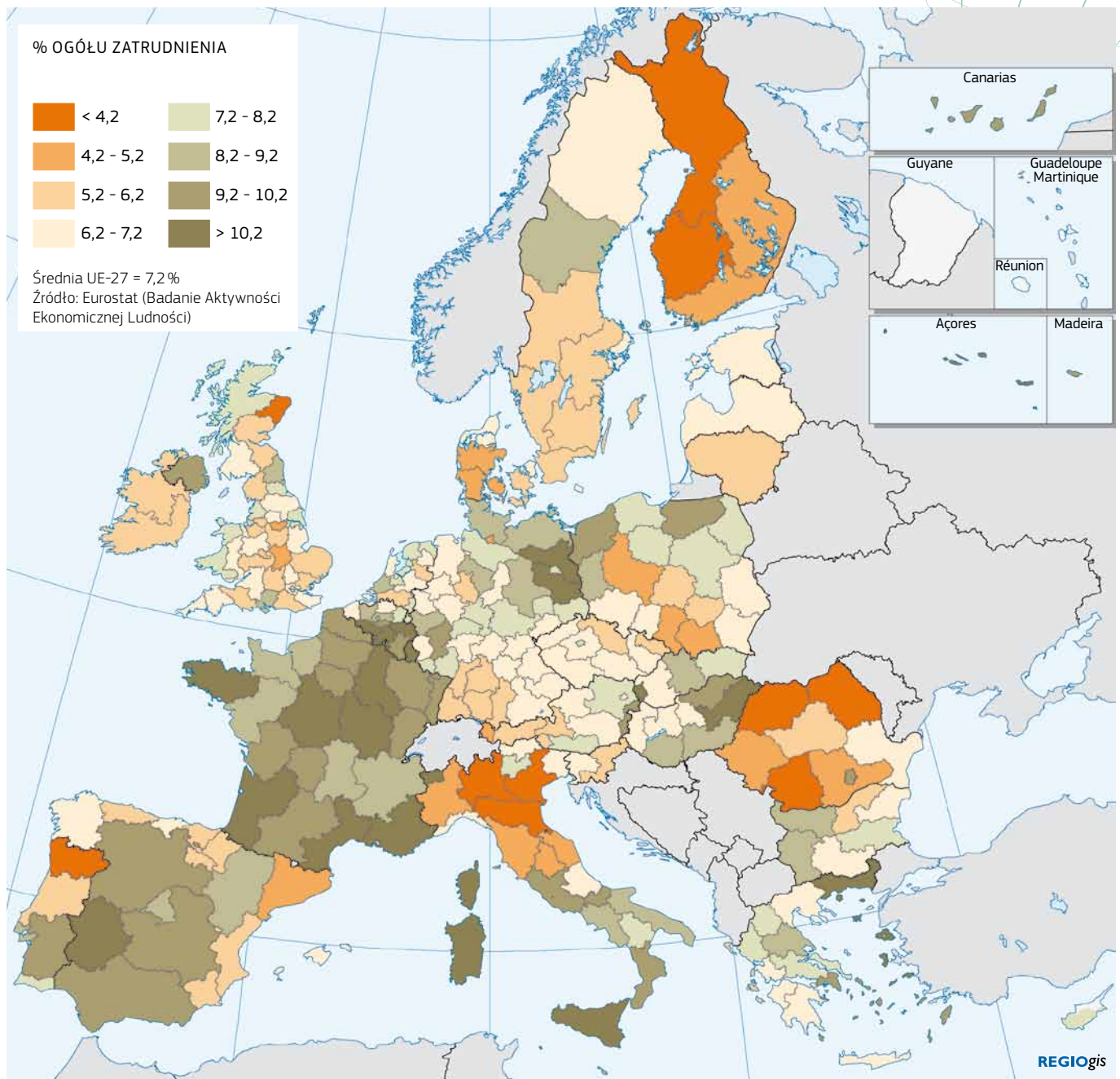
▶ PLANOWANE INWESTYCJE W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI W ZAKRESIE KREOWANIA MOŻLIWOŚCI INSTYTUCJONALNYCH NA LATA 2007-2013

Poniższa mapa przedstawia planowane inwestycje w ramach polityki spójności w zakresie kreowania możliwości instytucjonalnych za okres programowania 2007-2012 jako część finansowania ogółem. Obejmuje to działania mające na celu poprawę konstrukcji, monitorowania i oceny polityki i programu a także działania promujące partnerstwa, pakt i inicjatywy poprzez tworzenie stowarzyszeń interesariuszy. W ramach polityki spójności dokonywane były coraz większe inwestycje w instytucje, procedury nadzoru i kreowanie możliwości instytucjonalnych na wszystkich szczeblach, ponieważ stanowi to podstawowy czynnik umożliwiający podnoszenie wydajności interwencji w ramach polityki w innych dziedzinach – takich jak infrastruktura, innowacyjność i przedsiębiorczość lub edukacja.

Z mapy wynika, że w ramach polityki spójności wspierane są tego typu działania w wielu różnych miejscach. Najwyższy udział finansowania w ramach tej polityki widoczny jest we wszystkich regionach Bułgarii, ale także w bardziej rozwiniętych obszarach, jak Wiedeń i Oberösterreich (AT) lub też Syddanmark (DK), gdzie większość wydatków na kreowanie możliwości instytucjonalnych przeznaczonych jest na poprawę tworzenia i realizacji programów. Z drugiej strony poziom tego rodzaju inwestycji jest szczególnie niski w niektórych regionach Niemiec, a także na większości obszarów Wielkiej Brytanii, Szwecji i Finlandii.

▶ ZATRUDNIENIE W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ*, ŚREDNIO W LATACH 2010-2011

Niniejsza mapa prezentuje odsetek zatrudnienia w administracji publicznej (w tym w obronie narodowej i ubezpieczeniach społecznych) w stosunku do ogółu zatrudnienia. Ten wskaźnik odzwierciedla znaczenie sektora publicznego w tworzeniu miejsc pracy. Udział zatrudnienia w sektorze publicznym w znacznej mierze odzwierciedla rodzaj regionu – jest wyższy na terenach miejskich niż wiejskich. Odsetek ten wskazuje również na strukturę gospodarki. W krótkim terminie zatrudnienie w sektorze publicznym może oznaczać zabezpieczenie i tworzenie miejsc pracy w sytuacji recesji gospodarczej. Jednakże w dłuższym okresie czasu może ono odzwierciedlać słabość sektora prywatnego w zakresie tworzenia miejsc pracy.

Sytuacja w poszczególnych regionach UE różni się zdecydowanie. W niektórych regionach, jak północno-wschodnia Szkocja (Wlk. Brytania), Lombardia (Włochy) lub Północny Wschód (Rumunia), zatrudnienie to jest szczególnie niskie, osiągając w 2011 r. odpowiednio 2,8%, 3,2% i 3,3% ogółu zatrudnienia. W innych regionach sektor publiczny jest bardziej znaczącym pracodawcą, a poziom zatrudnienia w sektorze publicznym osiąga niemal 30% w Ciudad Autónoma de Ceuta and Ciudad Autónoma de Melilla (Hiszpania), 20,5% w Voreio Aigaió (Grecja) oraz 13,1% na Korsyce (Francja).

* Statystyczna Klasyfikacja Działalności Gospodarczych w Unii Europejskiej (NACE) Sekcja O = Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

▶ JAK NAJLEPIEJ WYBIERAĆ PROJEKTY DO WSPÓŁFINANSOWANIA

ZALECENIA DLA EFRR W OKRESIE 2014-2020

Wybór projektów, które najlepiej przyczyniają się do realizacji celów programu i wymagają minimalnych zasobów administracyjnych jest podstawowy dla realizacji polityki spójności. W czasach ograniczeń budżetowych jeszcze większy nacisk będzie kładziony na skuteczności i wydajność inwestycji publicznych. Nowe ramy prawne zaproponowane przez Komisję dla okresu programowania 2014-2020 zwiększą także nacisk na wydajność. Zakres działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Współpracy Regionalnej (EFRR) jest bardzo zróżnicowany i nie istnieje jeden najlepszy proces dla wyboru projektów. Ten proces powinien być zawsze dostosowany do warunków i ram danego państwa członkowskiego lub regionu. W oparciu o najnowsze badanie, w którym analizowano procesy wyboru projektów w sześciu państwach członkowskich, opracowano na lata 2014-2020 wiele rekomendacji.

Przygotowanie wezwania do zgłaszania projektów

Organy zarządzające zwykle otrzymują wnioski od potencjalnych beneficjentów za pośrednictwem systemu wezwań do składania projektów. Podstawowe decyzje dotyczące konfiguracji wyboru projektów podejmowane są na etapie programowania, kiedy organ zarządzający wybiera pomiędzy tymczasowymi a stałymi wezwaniami do zgłaszania projektów i decyduje o budowie zaproszeń w jednym lub kilku etapach oraz we współpracy z komitetem monitorującym kryteria przyjmuje kryteria wyboru projektów mające zastosowanie do wezwania. W tym kontekście zalecane jest:

- angażowanie interesariuszy, w szczególności z sektora prywatnego oraz ważnych dla danego regionu w przygotowanie wezwań do zgłaszania projektów;
- dostosowanie wezwań do prawdziwych potrzeb sektora, wyraźne komunikowanie konkretnych celów, alokacji, warunków finansowania, kryteriów wyboru oraz procedur obowiązujących wnioskodawców i interesariuszy;

- nadawanie pierwszeństwa w procesie wyboru zgłoszeniom, które przyczyniają się w największym stopniu do realizacji celów programu i wymagają najmniejszych zasobów;
- określanie i stosowanie limitów/benchmarków kosztów jednostkowych, aby zapewnić dobre zarządzanie finansowe;
- określanie wyraźnych, prostych i zrozumiałych kryteriów wyboru, które są ograniczone pod względem liczby i pozwalają ekspertom ds. oceny ocenić pomysł tkwiący we wniosku projektowym.

Wskazówki dla wnioskodawców

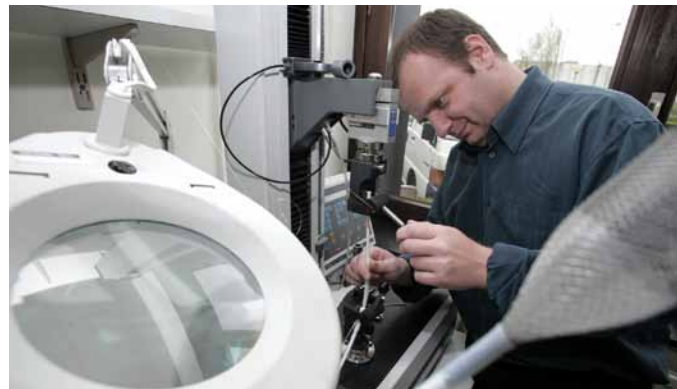
Wskazówki przekazane przez organ zarządzający (lub częściej przez instytucję pośredniczącą) wnioskodawcom są ważną zmienną określającą całościową skuteczność procedur wyboru. Należy:

- wzmacnianie wskazówek dla wnioskodawców, zapewniając konsultacje i przekazując szybkie informacje zwrotne odnośnie do możliwości uzyskania finansowania;
- zapewnianie narzędzi internetowych dla wnioskodawców, jak narzędzia samooceny, zawierających jasne i zwięzłe instrukcje.

Przygotowanie i składanie wniosków

Wnioskodawcy powinni przygotować wnioski zgodnie z wymaganiami wezwania. Liczba i treść wymaganych dokumentów różni się znacznie w zależności od rodzaju projektu, jego zakresu i specyfiki państwa członkowskiego/organu zarządzającego.

W zależności od ustanowionych procedur oraz poziomu usług eAdministracji w państwie członkowskim, wnioskodawcy składają wnioski pocztą, elektronicznie lub osobiście.

Ocena wniosków, wybór projektów i zawarcie umowy o współfinansowaniu

Wielu wnioskodawców korzysta z usług konsultantów zewnętrznych do przygotowania wniosków (w niektórych państwach członkowskich niemal 90%). Chociaż korzystanie z usług specjalistów jest uzasadnione, jeśli w firmie nie ma odpowiednich kwalifikacji (np. inżynierów do tworzenia wersji roboczych dokumentów projektowych), powszechne outsoursowanie pisania wniosków o dotacje podkreśla potrzebę istnienia jasnych i zwięzłych wymagań zawartych w wezwaniach do składania projektów, a także dobrze kierowanych i dostępnych porad. Należy:

- żądać od wnioskodawców jedynie dokumentów niezbędnych do oceny wniosku projektowego w związku z warunkami dotacji i celami programu;
- ograniczyć zaangażowanie konsultantów zewnętrznych na poziomie wnioskodawcy poprzez tworzenie jasnych zasad i limitów finansowych w zakresie outsoursowania;
- wymagać od wnioskodawcy danego dokumentu tylko raz ⁽¹⁾;
- promować e-rozwiązania wykraczające poza wymagania regulacyjne w zakresie e-Spójności także dla wnioskodawców. Elektroniczne składanie dokumentów i danych jest szczególnie zalecane, ponieważ pozwala wnioskodawcom uzyskać informacje o wniosku w czasie rzeczywistym.

W zależności od tego, czy wezwanie do składania projektów jest stałe lub tymczasowe, wnioski są oceniane na bieżąco lub po upływie terminu składania wniosków. Ocena zwykle jest przeprowadzana przez organ zarządzający/institucję pośredniczącą, czasami z pomocą jednego lub większej ilości ekspertów ds. oceny. Należy:

- zmniejszyć koszty administracyjne poprzez ograniczenie liczby ekspertów oceniających do niezbędnego minimum oraz określenie zasad zapobiegania konfliktom interesów pomiędzy zewnętrznymi ekspertami oceniającymi;
- zwiększenie przejrzystości dzięki publikowaniu zakresu obowiązków organów wybierających, nazwisk osób dokonujących oceny oraz członków organów wybierających, raportów z oceny i pełnych wyników z oceny oraz poprzez informowanie wnioskodawców odrzuconych o przyczynach odrzucenia;
- skracać czas pomiędzy złożeniem wniosku projektowego a podjęciem decyzji o współfinansowaniu, np. poprzez ustalenie wiążących terminów;
- wdrożyć procedury odwoławcze dostępne dla wnioskodawców.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/selection/selection_process.pdf

(1) Zasada jednorazowego kodowania, wymieniona w Ustawie o małych i średnich przedsiębiorstwach w Europie, przyjętej w dniu 25/06/2008, SEC (2008) 2101.

▶MALTA

▶WKROCZENIE ONKOLOGII W XXI WIEK

Na Malcie stale trwa budowa nowoczesnego ośrodka onkologicznego. Otwarcie jest planowane na rok 2013; nowy ośrodek trzykrotnie zwiększy liczbę łóżek dostępnych na Malcie dla pacjentów onkologicznych. 410 000 mieszkańców wyspy otrzyma w nim także możliwości zaawansowanej diagnostyki i leczenia chorób.

Łączny koszt:
48 802 800 EUR
Wkład UE:
41 482 300 EUR

Wizja artystyczna nowego ośrodka onkologicznego

Szpital Onkologiczny Mater Dei bierze nazwę od nowego szpitala ogólnego w miejscowości Msida na północno-wschodnim wybrzeżu. Jako część szpitala ogólnego, nowy ośrodek przejmie wszystkich pacjentów onkologicznych z pobliskiego Szpitala im. Sir Paula Boffy, który specjalizuje się w leczeniu onkologicznym i opiece paliatywnej. Ośrodek ten jest realizacją celów szerzej zakrojonego Narodowego Planu Leczenia Nowotworów (2010-2015) Malty, obejmującego między innymi skrócenie czasu oczekiwania i lepszą praktykę terapeutyczną.

Ośrodek onkologiczny będzie oferował zaawansowaną bazę terapeutyczną w ramach kompleksowej opieki. Będzie on fizycznie i organizacyjnie powiązany ze Szpitalem Mater Dei Hospital i będzie posiadał około 23 000 metrów kwadratowych powierzchni.

Ten współfinansowany ze środków unijnych za pośrednictwem EFRR nowy budynek będzie posiadał 74 łóżka dla pacjentów hospitalizowanych; 22 łóżka dla pacjentów dziennego pobytu i 12 onkologicznych klinik ambulatoryjnych. Największy z czterech obszarów funkcjonalnych to oddział dla pacjentów hospitalizowanych, z onkologią dorosłych (32 łóżka, w wyniku projektu przybyło 5), opieką paliatywną (dodatkowe 16 łóżek), onkologią dzieci i młodzieży (wzrost z 6 do 10 łóżek), oddział hematologii (16 łóżek przeniesionych ze Szpitala Mater Dei) oraz oddział radiologiczny.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

https://ehealth.gov.mt/healthportal/health_institutions/hospital_services/mater_dei_hospital/mater_dei.aspx

Przestronny, nowoczesny obiekt

W części ambulatoryjnej w ramach projektu przybyło osiem klinik onkologicznych, co w sumie daje 12 klinik. Obszary diagnostyki i leczenia obejmują oddział radioterapii, dziennego pobytu oraz sale do zabiegów w znieczuleniu ogólnym. Wreszcie obszar przeznaczony dla służb pomocniczych i szpitalnych zapewni wszystko od fizjoterapii do pracy socjalnej i opieki psychologicznej.

Po wykonaniu prac ziemnych w fazie pierwszej, w fazie drugiej powstały trzy ciągi komór, w których mieścić się będzie najważniejszy sprzęt do radioterapii w postaci akceleratorów liniowych. Czwarta komora uzupełni tę przestrzeń. Dzięki temu Maltańczycy otrzymają opiekę radioterapeutyczną godną XXI wieku. W fazie trzeciej powstanie pozostała część ośrodka.

„Nasz nowy projekt budowy szpitala będzie miał na celu unowocześnienie leczenia onkologicznego, edukacji i badań w tym zakresie” – mówi Brian St John, dyrektor wykonawczy Foundation for Medical Services oraz lider projektu Ośrodka Onkologicznego. Jest on także przekonany, że nowy obiekt zachęci do nowych i ulepszonych praktyk pracy wśród maltańskich onkologów.

Rocznie około 1 400 maltańczyków zapada na choroby nowotworowe, przy czym z tego powodu umiera około 700 osób. Nowy ośrodek zamierza leczyć 60% wszystkich pacjentów onkologicznych na Malcie. Ośrodek będzie także wyposażony w infrastrukturę przyjazną dla środowiska, jak panele słoneczne na dachu i układy odzyskiwania energii.

POLOMOUCKÝ KRAJ, CZECHY

▶ ZWIĘKSZANIE MOBILNOŚCI OSÓB NA WÓZKACH

Innowacyjny nowy pojazd stworzony do bezpiecznego i szybkiego przewozu osób na wózkach po drogach publicznych niedługo wejdzie do produkcji seryjnej. Opracowany przez czeską firmę maszynową ZLKL z Loštice w kraju ołomunieckim pojazd Elbee był finansowany ze środków unijnych w celu przeniesienia prototypu do produkcji seryjnej.

Osoby na wózkach inwalidzkich mają wiele problemów z korzystaniem ze zwykłych samochodów, na przykład konieczność zmiany fotela przy wsiadaniu lub wysiadaniu z pojazdu. Problematyczny jest także załadunek wózka do samochodu.

Elbee to eleganckie rozwiązanie tych problemów. Pojazd ten posiada unikalnie otwierane drzwi, sterowane pilotem. Dolna część staje się rampą, umożliwiając osobie na wózku bezproblemowy wjazd do i z samochodu. Po zamknięciu drzwi samochód prowadzi się siedząc na wózku inwalidzkim.

Pojazd został oficjalnie sklasyfikowany jako „ciężki pojazd terenowy” i osiąga maksymalną prędkość 80 km/godz. Kompaktowe wymiary pozwalają na parkowanie równoległe do chodnika, więc osoba na wózku może wygodnie wysiąść z samochodu bezpośrednio na chodnik, nie na ulicę. Samochód ma także miejsce dla jednego pasażera z tyłu. Układ kierowniczy i elementy konstrukcyjne można dopasowywać do indywidualnych potrzeb w zależności od wymagań i życzeń danego kierowcy.

Powstały w 2003 r. jako samochód koncepcyjny Elbee został przejęty przez ZLKL w 2004 r. i przekształcony w prototyp funkcjonalny w cztery lata później. Samochód wyróżnia się unikalną konstrukcją i licznymi innowacyjnymi elementami technicznymi, a w 2007 r. otrzymał kolejne finansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Przygotowania do wejścia na rynek

Środki unijne pozwolą skierować samochód do produkcji, obejmując także zakup technologii i proces certyfikacji. Dalsze prace prowadzone przez ZLKL mają na celu znaczne zwiększenie użyteczności i niezawodności samochodu.

Łączny koszt:
1 448 800 EUR
Wkład UE:
614 100 EUR

Badania przeprowadzone przez ZLKL wykazały, jak ważna dla osób na wózkach jest możliwość samodzielnego poruszania się bez pomocy. „Nasze prace dążą do zapewnienia osób o ograniczonej mobilności niezależności i swobody poruszania się, co pozwoli poprawić ich standard życia” – mówi kierownik projektu Ladislav Brázdil, Jr.

Firma jest przekonana, że Elbee zostanie ciepło przyjęty przez tę grupę osób i zyska zainteresowanie w Republice Czeskiej i w całej Europie. Firma uważa, że samochód ten jest bardzo praktycznym rozwiązaniem dla codziennego ruchu w miastach i poza nimi, a jednocześnie cechuje go atrakcyjny wygląd.

Elbee wejdzie do produkcji seryjnej na początku 2013 r. Początkowo będzie on dostępny jedynie na rynku czeskim, a w późniejszym terminie przewidziana jest dystrybucja na rynkach międzynarodowych.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.elbee.cz

▶ POHJOIS-KARJALA, FINLANDIA

▶ SIŁA W JEDNOŚCI

Klaster ośrodków naukowo-technicznych o najwyższym poziomie fachowości podnosi znaczenie regionu Karelii Północnej we wschodniej Finlandii. Klaster składa się z czterech osobnych węzłów – koncentrujących się na materiałach, mechanice precyzyjnej i optyce dyfrakcyjnej; stymuluje on badania i rozwój we wszystkich tych trzech dziedzinach, jednocześnie promując rozwój nowych firm w tym regionie.

Większa część klastra znajduje się w Joensuu, głównym ośrodku miejskim tego regionu. Węzeł czwarty znajduje się w Kuopio, 130 km na zachód.

Będące dawniej oddzielnymi ośrodkami węzły współpracują dzisiaj ściśle dzięki wsparciu Uniwersytetu Wschodniej Finlandii oraz pod parasolem administracyjnym SIB-labs, organizacji powstałej na bazie klastra. „Konsolidacja formatu współpracy zwiększa konkurencyjność regionu. Jest to znakomity przykład skoncentrowanej pracy zespołowej i współpracy krajowych i lokalnych unijnych instytucji finansujących, instytutów badawczych i partnerów przemysłowych” – mówi prof. Mika Suvanto, dyrektor SIB-labs.

Platforma uniwersytecka

Ten klaster o szerokim zapleczu korzysta z silnych podstaw edukacyjnych dwóch uniwersytetów. Podstawy te obejmują nauki ścisłe (chemia, fizyka, informatyka) na Uniwersytecie Wschodniej Finlandii oraz zaplecze technologiczne na Uniwersytecie Nauk Stosowanych Karelii Północnej.

Cztery węzły obejmujące badania nowoczesnych technologii, rozwój i innowacje powstały w Karelii Północnej dzięki finansowaniu unijnemu otrzymywanemu od 2000 r. Obecnie tworzą one projekt unijny „Klaster materiałowy, mechaniki precyzyjnej i optyki dyfrakcyjnej”.

Jednostka mechaniki ultraprecyzyjnej specjalizuje się w budowie maszyn precyzyjnych i współpracuje z firmami w sektorze tworzyw sztucznych i metali nad opracowywaniem nowych produktów. Laboratorium badawcze optyki dyfrakcyjnej i fotoniki posiada unikalną infrastrukturę badawczą i wykorzystuje

Grupa badaczy z Wydziału Chemii Uniwersytetu Wschodniej Finlandii pracuje ze spektroskopem ramanowskim

Łączny koszt:
20 000 000 EUR
Wkład UE:
10 000 000 EUR

badania naukowe prowadzone przez uniwersytet. Wspiera ono firmy w opracowywaniu nowych produktów i testowaniu nowych pomysłów.

SMARC Innovations (SMARCI) to jednostka badawcza Wydziału Chemii Uniwersytetu Wschodniej Finlandii. Przedmiotem jej pracy są ogólne badania nad materiałami oraz promowanie transferu technologii, a także zwiększanie konkurencyjności regionu poprzez oferowanie interfejsu pomiędzy badaniami naukowymi a przemysłem. Wreszcie InFotonics Centre Joensuu łączy wiedzę w zakresie fotoniki i informatyki. Jako globalny lider w inżynierii fal optycznych oraz badaniach barwy widmowej centrum to stworzyło sieć współpracy z najlepszymi laboratoriami i instytutami w tej dziedzinie.

Po zakończeniu projektu działania ośrodków SMARCI oraz InFotonics Centre Joensuu będą prowadzone w ramach działalności SIB-labs. To środowisko badawcze łączy doświadczenie Uniwersytetu Wschodniej Finlandii w dziedzinie biomateriałów, materiałów, fotoniki oraz badań barwy widmowej.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

<http://www.uef.fi/siblabs/>
<http://wartsila.pkamk.fi/upu/>
www.ifc.joensuu.fi

▶BRATISLAVSKÝ KRAJ, SLOWACJA

▶LEPSZE WYKRYWANIE UKRYTYCH PATOGENÓW ZAKAŹNYCH

Osoby zdrowe mogą całymi latami być nosicielami chorób zakaźnych nawet o tym nie wiedząc. Ale jeśli ich układ odpornościowy ulegnie osłabieniu, te ukryte infekcje mogą stać się poważnym zagrożeniem dla zdrowia. Jednym z rozwiązań jest lepsza diagnostyka patogenów zakaźnych; tym zadaniem zajmuje się obecnie unijny projekt badawczy realizowany na Słowacji.

Naukowcy niedawno zwrócili uwagę, że wiele różnych infekcji wirusowych może pozostać niewykrytych, chociaż nie powoduje większych problemów. Jednakże każde osłabienie układu odpornościowego – na przykład choroba, przeszczep organu lub skutki uboczne leczenia – może powodować uaktywnienie się wirusa. Może to powodować poważne komplikacje medyczne, a nawet zgon zakażonej osoby.

W czerwcu 2010 r., BioScience Slovakia, mająca siedzibę w Bratysławie, połączyła siły z Instytutem Wirusologii Słowackiej Akademii Nauk (SAS) w ramach projektu „Badania przemysłowe w diagnozie klinicznej patogenów zakaźnych” współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Razem współpracują nad znacznym udoskonaleniem diagnostyki patogenów zakaźnych, obszaru, który obecnie jest słabo rozwinięty, z wykorzystaniem różnych metod i formatów dla poszczególnych patogenów.

Kompleksowa diagnostyka

„Aby uprościć, przyspieszyć i zwiększyć czułość badań diagnostycznych, naukowcy muszą zastanowić się nad przyjęciem kompleksowego podejścia” – powiedział dr Peter Kilián, dyrektor zarządzający BioScience Slovakia i kierownik laboratorium. „Może to obejmować jednolity format odpowiedni dla diagnostyki rutynowej, przy jednoczesnym wykorzystaniu najnowszej wiedzy w zakresie biologii molekularnej.” Celem jest wprowadzenie tego nowego formatu testów do rutynowej praktyki klinicznej, jednocześnie tworząc wspólne podstawy badawcze dla środowisk akademickich i sektorem prywatnym.

Partnerzy zakończyli już fazę analiz bioinformatycznych. Badania przeszły w fazę przygotowania kontroli negatywnych i pozytywnych, których celem jest optymalizacja i dostosowanie warunków wykrywania patogenów.

W styczniu 2012 r. partnerzy złożyli amerykańskie i międzynarodowe zgłoszenie patentowe, które wynikało bezpośrednio z wyników osiągniętych do tej pory. Patent ten opisuje skład i metody wykrywania wirusa limfocytarnego zapalenia spłotu naczyń włosowatych i opon mózgowych (MCMV) u ludzi i/lub rozróżnienia pomiędzy infekcjami LCMV typu ostrego i przewlekłego. „Ten wirus jest przykładem zaniedbywanych patogenów, a może mieć dramatyczny wpływ na zdrowie osób o osłabionej odporności” – dodaje dr Kilián.

Planowane zakończenie projektu ma nastąpić w maju 2013 r. Ale jak mówi dr Kilián, jest jeszcze dużo do zrobienia: „Ponieważ nie istnieją pewne dane dotyczące występowania wirusa LCMV w ogóle populacji, chcielibyśmy opracować na ten temat nowe dane z wykorzystaniem procedury wykrywania opracowanej w ramach naszego projektu.”

▶WIĘCEJ INFORMACJI

www.bioscience.sk/projects.html

▶ OBCHODY DNIA EUROPY W CAŁEJ UE

9 maja obchodzony jest Dzień Europy – szczególny dzień dla wszystkich obywateli Europy, upamiętniający słynną Deklaracją Schumana. 9 maja 1950 roku, pięć lat po zakończeniu drugiej wojny światowej, francuski minister spraw zagranicznych Robert Schuman jako pierwszy wystąpił z pomysłem stworzenia Unii Europejskiej, proponując utworzenie Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (EWWS).

29 czerwca 1985 r. w trakcie posiedzenia Rady Europejskiej w Mediolanie szefowie państw i rządów uzgodnili ustanowienie 9 maja „Dniem Europy”. Święto to, obchodzone co roku od 1986 r., jest okazją do działań i uroczystości mających zbliżyć Europę do jej obywateli. Niektóre z przedstawionych tu imprez podkreślają korzyści, jakie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) daje regionom w całej UE.

BELGIA

Oost-Vlaanderen

Każdego roku Dzień Europy jest organizowany w innej części prowincji Wschodniej Flandrii. W tym roku, już czwartym z kolei, święto odbyło się 6 maja w Waasland, na wschodzie prowincji. Cele były dwa: zaprezentować osiągnięcia powstałe dzięki finansowaniu unijnemu poprzez przedstawienie konkretnych projektów, oraz dostarczyć informacji na temat wpływu UE na codzienne życie obywateli. Główne działania obejmowały wystawę uliczną wybranych projektów w Sint-Gillis-Waas, siedem projektów „otwartych drzwi” oraz transgraniczną wycieczkę rowerową.

▶Więcej informacji: www.europadag.be

CZECHY

Praga

9 maja na konferencji prasowej w Pradze oficjalnie uruchomiono internetową mapę projektów finansowanych przez UE. Mapa ta jest wspólnym dziełem Przedstawicielstwa KE w Republice Czeskiej oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Można ją zobaczyć online pod adresem:

www.mapaprojektu.cz

ŁOTWA

Ryga

W ramach Europejskiego Festiwalu Ogrodów, który po raz pierwszy odbył się w 2009 r., w tym roku obchodzono pięćdziesiąt lat przystąpienia Łotwy do Unii Europejskiej. Tegoroczne obchody zorganizowano wokół 10 namiotów tematycznych reprezentujących różne instytucje takie jak ambasady i organy rządowe. Impreza przyciągnęła 400 przedstawicieli z 70 organizacji oraz wiele tysięcy gości. W namiocie „Bogata Europa” Ministerstwo Finansów przekazywało informacje o euro oraz o funduszach unijnych. Na imprezie zapoznać się można było także z Programem Współpracy Transgranicznej Łotwa-Litwa oraz z jednym z pięciu łotewskich Regionalnych Funduszy Strukturalnych (Ryga).

▶Więcej informacji: <http://www.latlit.eu/>

BUŁGARIA-RUMUNIA

Silistra/Calarasi

9 maja gośćmi Programu Współpracy Transgranicznej Rumunia – Bułgaria byli uczniowie Studium Teoretycznego „Mihai Eminescu” z Calarasi w Rumunii oraz Studium „Nicola Vaptsarov” z Silistry w Bułgarii. Impreza miała na celu lepsze poznanie Programu, a także edukację młodzieży na temat znaczenia, jakie ma bycie aktywnym obywatelem Europy. Zainteresowanie i różne pytania uczniów były dowodem na sukces imprezy. Uczennica z Rumunii, Georgiana, powiedziała: „Miałam możliwość odkryć, że Unia Europejska jest blisko nas, dosłownie i w przenośni – to nie tylko flaga. Również to, że jej celem jest współpraca, tolerancja i komunikacja – jak w haśle »Zjednoczeni w różnorodności«. Zdałam sobie sprawę, że więzi pomiędzy nami a Bułgarami są silniejsze, niż sądziłam”.

▶Więcej informacji:

<http://www.cbromaniabulgaria.eu/index.php>

HOLANDIA Dordrecht

W dniach 11-12 maja około 150 inwestycji współfinansowanych przez UE otworzyło swoje podwoje dla zwiedzających w ramach obchodów „Europa Kijkdagen”, czyli Dnia Europy. Jedną z nich była „Duurzaamheidsfabriek” czyli „Fabryka zrównoważonego rozwoju”. Ten nowy budynek, reprezentujący wszystko, co innowacyjne i zrównoważone, zaprasza nowe firmy, „zielonych” inwestorów oraz młode, utalentowane technicznie osoby, do współpracy nad testowaniem i tworzeniem kreatywnych i wykonalnych metod i produktów cechujących się zrównoważeniem. **▶Więcej informacji:**
<http://www.europaomdehoek.nl/kijkdagen>

PORTUGALIA Madera

9 maja Instytut Rozwoju Regionalnego zorganizował w mieście Funchal (Travessa do Cabido, no 16) wystawę uliczną. Celem imprezy było przedstawienie opinii publicznej informacji na temat różnych programów współfinansowanych przez Unię Europejską. Przez cały dzień goście mogli zadawać pytania i brać udział w dyskusjach na temat projektów oraz dostać powiązane i pamiątkowe „prezenty”. **▶Więcej informacji:** <http://www.idr.gov-madeira.pt/>

SŁOWENIA Maribor

Jako Organ Zarządzający funduszami unijnymi, słoweńskie Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego i Technologii wzięło, obok Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej, udział w „Europejskim Tygodniu Młodzieży” (7-10 maja). W ramach projektu Europejskiej Wioski można było poznać przykłady różnych sfer życia z różnych państw członkowskich UE. Różnorodność kulturowa Europy została bogato zilustrowana dzięki licznym kolorowym stoiskom i ciekawemu programowi rozrywkowemu prezentującemu muzykę, taniec, pieśni, potrawy oraz inne elementy charakterystyczne dla danego kraju. **▶Więcej informacji:**
<http://www.maribor2012.eu/en/nc/project/prikaz/114505/>

GRECJA

Kreta

Kreta świętowała Dzień Europy szeregiem imprez kierowanych do odbiorców w każdym wieku i o różnych zainteresowaniach. Osoby zainteresowane mogły wziąć udział w seminariach zorganizowanych w jednym z lepiej znanych, łatwo dostępnych miejsc na wyspie, a zwiedzający mieli okazję wziąć udział w różnych interaktywnych działaniach informacyjno-rozrywkowych, w tym także w plenerowym koncercie na żywo. ▶Więcej informacji:

<http://www.espa.gr/en/Pages/NewsFS.aspx?item=361>

FRANCJA

Midi-Pyrénées

12 maja zwiedzający mieli możliwość na nowo odkryć Tuluzę w ramach Dnia Europy, biorąc udział w wycieczce rowerowej, która wyruszyła z Place du Capitole. W wycieczce udział mógł wziąć każdy. Jej trasa obejmowała miasto, kanał, rzekę, pola oraz otwarte tereny zielone, a postoje zaplanowano przy dziesięciu różnych projektach współfinansowanych przez UE. Uczestnicy mogli korzystać z własnych rowerów lub wypożyczyć pojazd w wypożyczalni obok punktu początkowego wycieczki. ▶Więcej informacji: <http://www.europe-en-midipyrenees.eu/le-joli-mois/#event32468>

▶ PROMOWANIE POLITYKI REGIONALNEJ

Działania informacyjne i komunikacyjne stanowią integralną część zarządzania programami: pozwalają one informować opinię publiczną o osiągnięciach oraz możliwościach finansowania w ramach polityki regionalnej co stanowi podstawowy priorytet realizacji programów. Ocena śródkresowa działań informacyjnych i komunikacyjnych przeprowadzona w zeszłym roku posłużyła za podstawę przeprowadzenia bilansu osiągnięć do dnia dzisiejszego i przyszłych wyzwań. Panorama omawia ten temat z przedstawicielami Węgier, Polski i Portugalii.

▶ Jakie podejście zastosowali Państwo do oceny śródkresowej działań informacyjnych i komunikacyjnych w Państwa programach?

W Polsce ocena oparta była na danych gromadzonych regularnie do celów monitorowania i bieżącej oceny działań komunikacyjnych w postaci corocznych ankiet. Ankiety te są przeprowadzane dla reprezentatywnej próby populacji od roku 2006, z zastosowaniem tego samego zakresu i metodologii, co pozwala na uzyskanie porównywalnych wyników.

„Korzystaliśmy także z wyników innych badań opinii” – wyjaśnia Paulina Piotrowska z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, „w sprawie znajomości i wizerunku funduszy unijnych oraz programów operacyjnych, przeprowadzanych wśród opinii publicznych i szczególnych grup docelowych w zakresie programów operacyjnych, a także z wyników ankiety Flash Eurobarometer przeprowadzonej w 2010 r. Ta wielość źródeł pozwoliła nam opracować ocenę w ministerstwie.”

Podobnie w Portugalii ocena została przeprowadzona głównie wewnątrz, za pośrednictwem stron internetowych, biuletynów, seminariów i wydarzeń oraz ankiet przeprowadzanych wśród beneficjentów i opinii publicznej. „W zaledwie dwóch z dziesięciu programów przeprowadzono ocenę zewnętrzną” – zauważa Paulo Emerenciano z Ministerstwa Gospodarki i Zatrudnienia – „a celem było uzyskanie bardziej jakościowej informacji o takich danych jak rozpoznawanie marki.”

Węgry zastosowały odmienne podejście – tu działania komunikacyjne w sprawie programów operacyjnych przeprowadzane są centralnie. „Przeprowadziliśmy ocenę ze wsparciem ze strony zewnętrznej agencji badań rynku” – wyjaśnia Nándor Csepreghy z Krajowej Agencji ds. Rozwoju. „Pozwoliło to przeanalizować, w jaki sposób działania komunikacyjne w latach 2007-2010 dotyczące inwestycji finansowanych przez UE oraz realizacji programów przyczyniły się do osiągnięcia celów planu komunikacji; cele te obejmowały zapoznanie Węgrów z wynikami finansowania unijnego oraz ogólną rolę, jaką UE odegrała w tych inwestycjach.”

▶ Jakie były główne wnioski z oceny?

W trzech krajach wyniki jednoznacznie wskazały rosnącą świadomość funduszy unijnych oraz ich pozytywnego wpływu na rozwój kraju i regionów.

W Polsce wyniki ankiety Eurobarometru wykazały jeden z najwyższych poziomów znajomości funduszy w Unii Europejskiej, a z kolei na Węgrzech, dzięki działaniom komunikacyjnym przeprowadzonym w tym okresie 76 % ogółu mieszkańców, 75 % potencjalnych wnioskodawców i niemal 100 % beneficjentów posiada ogólną wiedzę na temat projektów finansowanych przez UE lub projektów realizowanych w ich okolicy.

Od lewej do prawej:

▶ **NÁNDOR CSEPREGHY**

Kierownik Wydziału Komunikacji,
Krajowa Agencja Rozwoju (HU)

▶ **PAULINA PIOTROWSKA**

Starszy specjalista ds. oceny informacji
i działań promocyjnych, Ministerstwo
Rozwoju Regionalnego (PL)

▶ **PAULO EMERENCIANO**

Koordinator Centrum Komunikacji
i Dokumentacji, Ministerstwo
Gospodarki i Zatrudnienia (PT)

Wyniki uzyskane przez Portugalię wykazały pewne wspólne wnioski, wskazujące na szczególne znaczenie treści informacji. „Wykorzystanie zdjęć i filmów z realizacji projektów z udziałem ludzi pokazują ich ludzki wymiar, a opowieści na temat projektów są niezbędne do przyciągnięcia uwagi potencjalnych beneficjentów” – mówi Paulo Emerenciano. „Dokładne i aktualne informacje na stronach internetowych są ważne, podobnie jak szybki i łatwy dostęp do oficjalnych informacji takich jak przepisy i wykazy projektów. Informacje o lokalizacji geograficznej projektów ułatwia ich wyszukanie”.

Strategia komunikacyjna oraz sieć komunikacyjna są podstawą wsparcia koordynacji. Segmentacja komunikacji na konkretne cele może powodować korzystne relacje, działania komunikacyjne prowadzone regularnie i stale pozwalają skonsolidować wiedzę i świadomość istnienia projektów. Techniki informatyczne są podstawowym środkiem komunikacji; strony internetowe powinny być wykorzystywane nie tylko jako źródła informacji, ale także jako kanały usługowe czy nawet centrum kompleksowej obsługi.

„Główne źródło informacji dla beneficjentów – strony internetowe, publikacje i szkolenia – odniosły sukces, podobnie jak działania przeznaczone dla ogółu społeczeństwa – kampanie medialne i inne projekty medialne” – zauważa Paulina Piotrowska – „jednak niezbędne jest dostosowanie podstawowych komunikatów do zmieniającej się rzeczywistości, na przykład budżetu Unii lub kryzysu gospodarczego.”

▶ Jakie doświadczenia wynikły z tej oceny? Czy w wyniku oceny śródk okresowej zmieniono strategię komunikacyjną programów?

W Polsce ocena pozwoliła na dokonanie dokładniejszej weryfikacji i aktualizacji strategii komunikacyjnej. Dostosowano grupy docelowe działań komunikacyjnych oraz wskaźniki monitorowania, rozwinięto także narzędzia internetowe.

„Teraz skoncentrujemy się na dostosowywaniu naszych komunikatów” – mówi Paulina Piotrowska – „na przykład, będziemy zajmować się korzyściami funduszy unijnych związanych z jakością życia ludzi i przedstawiać rzeczywiste skutki ich wdrażania. Chcemy także rozszerzyć postrzeganie finansowania poza obszar budowy dróg, infrastruktury technicznej czy rolnictwa, oraz skupić uwagę na takich obszarach jak innowacje i innych korzyściach, jak włączenie społeczne, możliwości dla młodych i osób 50+. Zdecydowanie zalecamy przeprowadzanie regularnych ocen skuteczności komunikacji lub poszczególnych narzędzi wykorzystywanych w działaniach komunikacyjnych. Ocena dostarcza bardzo ważnych informacji, co pozwala na modyfikację bieżących działań komunikacyjnych w celu maksymalizacji ich skuteczności.”

Na Węgrzech zwiększona świadomość może wskazać kierunek wzrostu przyszłych zastosowań. “The target indicator for intended project applications has been exceeded for all three target groups – population, potential applicants, and beneficiaries”, remarks Nándor Csepreghy. „Planowany wskaźnik zamierzonych zastosowań projektów został przekroczony dla wszystkich trzech grup docelowych – populacji, potencjalnych wnioskodawców i beneficjentów” – zauważa Nándor Csepreghy.

W Portugalii wyniki oceny pozwolą na informowanie o przyszłych działaniach w ramach programów mimo problemów budżetowych. Paulo Emerenciano stwierdza – „Bieżąca sytuacja gospodarcza sprawia, że takie problemy jak tworzenie inwestycji i miejsc pracy nabierają znaczenia. W związku z tym w tych trudnych czasach głównym walorem komunikacji stają się informacje o projektach, w szczególności o związanych z nimi sukcesach.”

▶ WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I INNOWACYJNOŚCI

CZEGO SIĘ NAUCZYLIŚMY Z METOD ANALIZY SCENARIUSZY ALTERNATYWNYCH?

Analiza wpływu z wykorzystaniem scenariuszy alternatywnych (tj. z wykorzystaniem grup kontrolnych) dodaje wiarygodności naukowej analizom wsparcia przedsiębiorczości i innowacji przeprowadzanym przez Komisję Europejską. Wpływ ten można obecnie ściśle wykazać w zakresie inwestycji na poziomie przedsiębiorstw, innowacyjności i tworzenia miejsc pracy. Pomoc dla MSP okazuje się znacznie bardziej skuteczna niż pomoc dużym przedsiębiorstwom, a istnieją także wskazówki, że inżynieria finansowa jest znacznie skuteczniejsza niż bezpośrednie dotacje.

Od 2008 r. Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej Komisji Europejskiej prowadzi program oceny wpływu przy zastosowaniu „analizy scenariuszy alternatywnych” (*patrz ramka*). Chociaż są one technicznie trudne, analizy te dodają oszacowaniom wpływu wiarygodności i pewności.

Stopniowo wyłania się wyraźniejszy obraz wpływu różnych rodzajów wsparcia przedsiębiorczości i innowacji. Chociaż obraz wciąż jest niekompletny, istnieją już konsekwencje dla nadchodzącej rundy programów.

Silny wpływ na inwestycje i innowacyjność, średni na tworzenie miejsc pracy

Wsparcie dla przedsiębiorstw często ma określony cel w postaci tworzenia miejsc pracy. W poprzednio przeprowadzonych ocenach odnotowano, że większość programów monitoruje sukces pod względem miejsc pracy – zaledwie niewiele z nich dąży do monitorowania inwestycji, produktywności lub innowacyjności na poziomie przedsiębiorstwa.

Jednakże analiza wpływu z wykorzystaniem scenariuszy alternatywnych wskazuje, że zmiany w zakresie inwestycji i produktywności są głównymi skutkami wsparcia przedsiębiorczości i innowacji. Tworzenie nowych miejsc pracy jest wpływem rzeczywistym, choć wtórnym.

Na przykład ocena wsparcia przedsiębiorstw we wschodnich Niemczech wykazała powstanie 27 000 miejsc pracy – to rzeczywiste i znaczące osiągnięcie, ale znacznie niższe od

danych z monitorowania programu, które wskazywały na 107 000 „nowych miejsc pracy” plus 439 000 „uchronionych miejsc pracy”. Z drugiej strony ten sam program odniósł istotny wpływ pod względem stymulowanych inwestycji – za każde euro ze środków publicznych wygenerowano dodatkowe 1,50 € inwestycji.

Istnieją także wyraźne dowody wpływu na innowacyjność. W następstwie kryzysu finansowego w 2008 r. ilość wniosków patentowych spadła zaledwie o 14% w przedsiębiorstwach wspieranych w Czechach, ale o 63% w grupie porównawczej. Analiza wsparcia dla badań i rozwoju w Niemczech wykazała wyraźny wpływ na innowacyjność technologiczną i produktową. Prawdopodobieństwo, że wspierane przedsiębiorstwa dokończą projekty innowacyjne i zaczną pracować nad nowymi, było większe (*patrz wykres*).

OCENA WPLYWU Z WYKORZYSTANIEM ANALIZY SCENARIUSZY ALTERNATYWNYCH – CO I DLACZEGO?

Jednym z problemów w ocenie wpływu polityki jest „brak scenariuszy alternatywnych” – jak ocenić, co by się stało bez wsparcia? Na przykład przedsiębiorstwo mogłoby zrealizować inwestycję (w całości lub części) nawet bez finansowania ze środków publicznych.

Ocena scenariuszy alternatywnych wykorzystuje narzędzia metody naukowej: grupy kontrolnej. Wspierane przedsiębiorstwa porównywane są do dużej grupy przedsiębiorstw podobnych (ta sama wielkość, region, sektor, itp.). Dzięki temu ocena wpływu ma szersze podstawy naukowe, ale gromadzenie danych i wybór prawidłowej grupy porównawczej wymaga znacznej specjalistycznej wiedzy.

DG ds. Polityki Regionalnej buduje doświadczenie w tej dziedzinie od 2008 r. Więcej informacji: Daniel Mouqué (2012) „What have we learned from counterfactuals?”, biuletyn *Regional Focus*, oraz strona internetowa DG ds. Polityki Regionalnej poświęcona ocenie wpływu:

▶ http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Doświadczenia do wykorzystania w przyszłych założeniach polityki spójności – faworyzowanie MSP

Podstawowym i powtarzającym się wnioskiem wynikającym z analizy scenariuszy alternatywnych jest to, że wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) jest znacznie skuteczniejsze niż wsparcie dużych firm. Na przykład badanie ⁽¹⁾ obejmujące Czechy, Węgry, Polskę i Słowację wykazało, że „z zasady im większe przedsiębiorstwo, tym mniejszy wpływ wsparcia na tworzenie nowych miejsc pracy”.

Co ciekawe, dogłębna analiza przeprowadzona we Włoszech wykazała, że dotacje dla różnej wielkości MSP (mikroprzedsiębiorstw, małych lub średnich firm) były równie skuteczne – jedynie dotacje dla dużych przedsiębiorstw miały niewielki wpływ lub nie miały go w ogóle.

Wreszcie istnieją wskazówki, że pożyczki są bardziej skuteczne od dotacji. Ocena wsparcia dla MSP w Piemencie ⁽²⁾ (północno-wschodnie Włochy) wykazała, że różne formy miękkich pożyczek w ramach inżynierii finansowej pozwalały na uzyskanie kosztu jednego miejsca pracy w wysokości około połowy kosztu w przypadku dotacji, a także miały zaskakująco wysoki wpływ na inwestycje – 5 € za każde euro ekwiwalentu dotacji brutto.

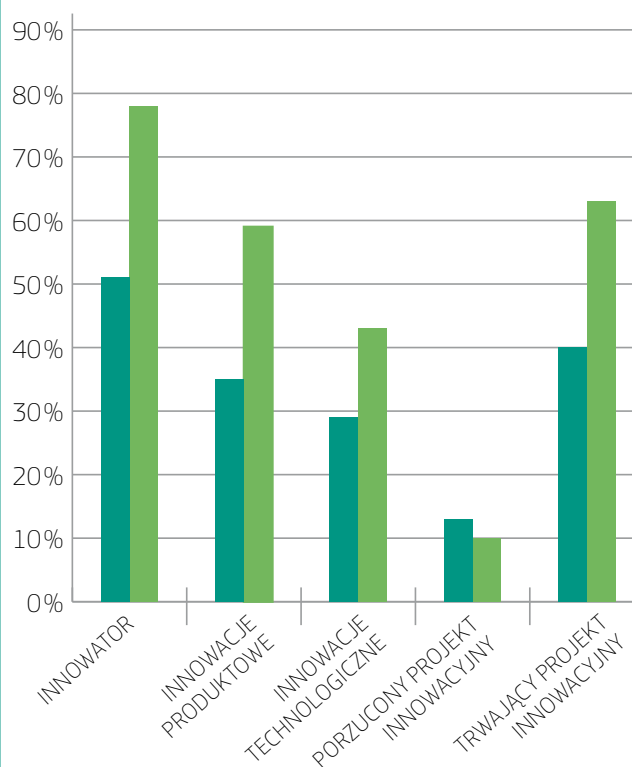
Przyszła praca w tej dziedzinie

Przyszła praca jest konieczna po pierwsze w celu potwierdzenia tych wniosków w większej ilości programów w większej grupie krajów, a po drugie do znalezienia odpowiedzi na dalsze pytania (np. w sprawie inżynierii finansowej, mentoringu i tworzenia sieci kontaktów). DG ds. Polityki Regionalnej aktywnie współpracuje z organami zarządzającymi i państwami członkowskimi – więcej informacji zamieszczono na stronie internetowej poświęconej ocenie wpływu.

(1) TARKI (2010) „Impact of Cohesion Policy on employment level and quality in the Visegrád countries” [„Wpływ polityki spójności na poziom i jakość zatrudnienia w krajach trójkąta wszechradzkiego”].

(2) ASVAPP dla DG ds. Polityki Regionalnej (2012), „Counterfactual Impact Evaluation of Cohesion Policy: Impact, cost-effectiveness and additionality of investment subsidies in Italy” [„Ocena wpływu polityki spójności z wykorzystaniem analizy scenariuszy alternatywnych: wpływ, opłacalność i przyrost dotacji inwestycyjnych we Włoszech”].

WSPARCIE DLA BADAŃ I ROZWOJU W NIEMCZECH MA WYRAŹNY WPŁYW NA RÓŻNE FORMY INNOWACYJNOŚCI

- Przedsiębiorstwa niedotowane
N = 21,226
 - Przedsiębiorstwa dotowane
N = 623
- N = liczba przedsiębiorstw

Źródło: KU Leuven dla DG ds. Polityki Regionalnej (2011), „Counterfactual impact evaluation of cohesion policy: Examples from Support to Innovation and Research” [„Ocena wpływu polityki spójności z wykorzystaniem analizy scenariuszy alternatywnych: przykłady w zakresie wsparcia dla innowacyjności i badań”]. Wskaźniki innowacyjności pozyskano na podstawie danych na szczeblu przedsiębiorstw ze Wspólnotowego Programu Badań Statystycznych Innowacyjności (CIS).

► KOMPLEMENTARNA EUROPEJSKA POLITYKA REGIONALNA: FUNDUSZE MECHANIZMU SZWAJCARSKIEGO, EOG I MECHANIZMU NORWESKIEGO

PROGRAM SZWAJCARSKIEJ POMOCY FINANSOWEJ DLA ROZSZERZONEJ UNII EUROPEJSKIEJ

Mimo szybkiego rozwoju, poziom dobrobytu w dwunastu krajach, które przystąpiły do UE od 2004 r. pozostaje stosunkowo niski, a pod wieloma względami kraje te pozostają wciąż daleko za krajami starej piętnastki. Od 2008 r. dzięki Programowi szwajcarskiej pomocy finansowej dla rozszerzonej Unii Europejskiej Szwajcaria finansuje różne projekty stworzone w celu zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych na obszarze rozszerzonej Unii Europejskiej.

W ramach pomocy dla nowych państw członkowskich, które przystąpiły do UE w 2004 r. Szwajcaria przeznaczyła łącznie 1 mld franków szwajcarskich (ok. 832 mln EUR) do wypłaty w okresie pięciu lat pomiędzy rokiem 2007 a 2012. 210 wybranych projektów będzie realizowanych od teraz do roku 2017. Ponieważ w 2007 r. do UE wstąpiły Bułgaria i Rumunia, Szwajcaria zwiększyła pomoc o kolejne 257 mln franków szwajcarskich (214 mln euro) na lata 2009-2014. Faza wdrożeniowa dla tych dwóch krajów będzie trwała do 2019 r.

Priorytety tematyczne

Finansowanie kierowane jest do mniej rozwiniętych regionów oraz dla projektów w czterech obszarach tematycznych:

- Bezpieczeństwo i stabilność oraz wsparcie dla reform;
- Środowisko i infrastruktura;
- Promocja sektora prywatnego;
- Rozwój społeczny.

W ramach piątego priorytetu „Instrumenty specjalne” przyznawane są środki w ramach tzw. grantów blokowych. Są to programy zapewniające pomocy organizacjom lub instytucjom – jak organizacje pozarządowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego – pozwalające na efektywną kosztowo

WYBÓR PROJEKTÓW

- Projekty są zgłaszane w ramach naboru wniosków oraz zgodnie z dwustronną Umową Ramową podpisywaną przez Szwajcarię z każdym z krajów.
- Krajowe Jednostki Koordynacyjne w każdym kraju odpowiedzialne są za rozpatrzenie wniosków projektowych na podstawie ustanowionych kryteriów wyboru.
- W zależności od tematu projektu Szwajcarska Agencja Rozwoju lub Sekretariat Stanu ds. Gospodarczych zatwierdzają finansowanie oraz koordynują i monitorują realizację projektów.
- W ramach programu nabór wniosków z Bułgarii i Rumunii jest otwarty do grudnia 2014 r., ale dla pozostałych krajów zakończył się w czerwcu 2012 r.
- Dotacje są dostępne dla podmiotów publicznych, organizacji międzynarodowych i pozarządowych oraz przedsiębiorstw posiadających mandat publiczny.

administrację programów o wielu małych projektach. Wsparcie jest dostępne także na etapie przygotowania projektów (np. studia wykonalności) oraz na pokrycie pewnych kosztów zarządzania w krajach beneficjentach.

Zaangażowanie i solidarność

Zaangażowanie Szwajcarii w rozszerzenie UE jest wyrazem solidarności kraju z UE oraz chęci do przejęcia części ciężaru pomocy na rzecz rozwoju Europy środkowo-wschodniej. Jednocześnie Szwajcaria buduje podstawy mocnych więzi gospodarczych i politycznych z najnowszymi członkami UE. Jej wkład poprawi także perspektywy biznesowe dla przedsiębiorstw szwajcarskich na tych nowych, rozwijających się rynkach.

► WIĘCEJ INFORMACJI

<http://www.erweiterungsbeitrag.admin.ch/de/Home>

DOTACJE Z FUNDUSZU EOG I MECHANIZMU NORWESKIEGO

Podczas gdy unijne fundusze strukturalne często trafiają na pierwsze strony gazet, znacznie mniej wiadomo na temat innego mechanizmu finansowania, który także ma na celu promowanie bardziej „spójnej” Europy. Dzięki Mechanizmowi Finansowania EOG oraz Mechanizmowi Norweskiemu, Islandia, Liechtenstein oraz Norwegia przyczyniają się do zmniejszania nierówności gospodarczej i społecznej w Europie oraz do zacieśniania relacji dwustronnych z 15 krajami w Europie środkowej i południowej.

Chociaż te kraje nie są członkami UE, integracja europejska kształtuje codzienne życie na Islandii, w Liechtensteinie oraz w Norwegii. Za pośrednictwem Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) te trzy kraje biorą udział we wspólnym rynku i ściśle współpracują z UE w takich obszarach jak handel i przedsiębiorczość, ochrona środowiska, badania i edukacja, polityka społeczna, ochrona konsumentów oraz kultura.

Wzajemna odpowiedzialność

Pomiędzy krajami Europy a także w poszczególnych krajach wciąż istnieją głęboko zakorzenione różnice.

Porozumienie o EOG uznaje potrzebę zmniejszenia nierówności gospodarczych i społecznych, a za pośrednictwem mechanizmów finansowania, Islandia, Liechtenstein oraz Norwegia mają swój wkład w unijne działania dążące do likwidacji tych luk.

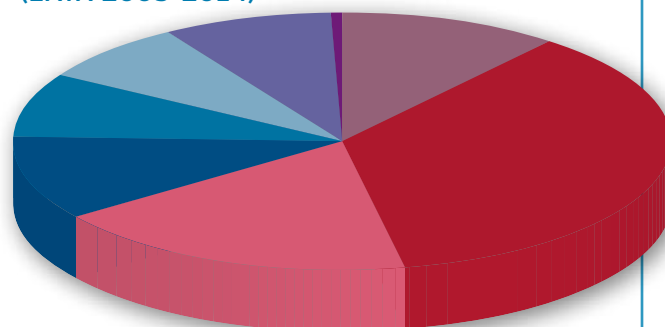
W latach 2004-2009 państwa beneficjenci otrzymały 1,3 mld EUR⁽¹⁾ a na lata 2009-2014 przewidziana jest kwota niemal 1,8 mld EUR. Zatwierdzone programy powinny zostać zrealizowane do 2016 r. Norwegia zapewnia 97% finansowania. Podstawowe obszary obejmują ochronę środowiska i zmianę klimatu, społeczeństwo obywatelskie, badania, zdrowie i edukację, włączenie społeczne, dziedzictwo kulturowe oraz kwestie sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.eeagrants.org

(1) 12 najnowszych państw członkowskich UE (Bułgaria, Cypr, Republika Czeska, Estonia, Węgry, Łotwa, Litwa, Malta, Polska, Rumunia, Słowacja oraz Słowenia), a także Grecja, Portugalia i Hiszpania, mogą uzyskać finansowanie w ramach funduszy EOG. Fundusze w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego są dostępne jedynie dla 12 najnowszych państw członkowskich UE.

PODZIAŁ FINANSOWANIA
(LATA 2009-2014)

Finansowanie uzupełniające

Te priorytety w wielu względach pokrywają się z szerszymi dążeniami unijnymi w ramach strategii rozwoju na rok 2020, która wyznacza ambitne cele w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz klimatu/energii. Mechanizmy Finansowe finansują także współpracę w obszarach, gdzie finansowanie krajowe lub unijne jest trudno dostępne. Na przykład ponad 140 mln EUR przeznaczono na rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Tworzy to dla organizacji pozarządowych (NGOs) szansę wzmocnienia swojej roli w promowaniu praw człowieka i zapewnianiu podstawowych usług, w szczególności dla osób najuboższych.

Wzmacnianie relacji

Promowanie relacji dwustronnych jest centralnym celem mechanizmów. Ponad połowa programów obejmuje bliską współpracę pomiędzy podmiotami publicznymi w krajach zapewniających i otrzymujących finansowanie. Przewiduje się, że w ramach partnerstw zostaną zrealizowane setki projektów. Mechanizmy finansowania korzystają także z cennych doświadczeń organizacji międzynarodowych takich jak Rada Europy. Rada jest bezpośrednio zaangażowana w wiele obszarów, od rozwiązywania problemów grup wykluczonych, takich jak Romowie, do zwalczania handlu ludźmi i przemocy uwarunkowanej płcią.

PROGRAM

21 WRZEŚNIA 2012 R.

Europejski Dzień Współpracy
www.ecday.eu

8–11 PAŹDZIERNIKA 2012 R.

_Bruksela (BE)

OPEN DAYS Europejski
Tydzień Regionów i Miast
_Bruksela (BE)

15-16 LISTOPADA 2012 R.

_Metz (FR)

Konferencja Rurban

27-28 LISTOPADA 2012 R.

_Regensburg (DE)

1. Doroczne Forum Strategii
UE dla Regionu Dunaju

3-4 GRUDNIA 2012 R.

_Paryż (FR)

Połączone spotkanie sieci
INFORM i INIO

7 LUTEGO 2013 R.

_Bruksela (BE)

Ceremonia wręczenia nagród
RegioStars 2013

Więcej informacji o tych wydarzeniach znajduje się w części
Wydarzenia strony internetowej Info regio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/
agenda/index_pl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_pl.cfm)

WYRAŹ SWOJĄ OPINIĘ

Jakie osiągnięcia polityki spójności istnieją w Twoim regionie? Chcielibyśmy poznać Wasze historie prezentujące wyniki i namacalne korzyści dla mieszkańców. Możecie także opowiedzieć nam o swoich przygotowaniach do kolejnego okresu programowania.

Wybrane historie zostaną zamieszczone w kolejnym wydaniu magazynu *Panorama*. Prosimy o przesyłanie zgłoszeń na adres:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8243

© Unia Europejska, 2012

Przedruk dozwolony pod warunkiem podania źródła.

■ Urząd Publikacji

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej
Komunikacja, informacja, stosunki z państwami trzecimi,
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruksela
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.htm